

Naročnina mesečno 25 Din, za izuzemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za izuzemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po praznike

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Naša prosvetna politika

Ze večkrat smo s tega mesta poudarjali, da naša prosvetna politika ni taka, kot bi morala biti in da pomenja za Slovence nazadovanje naše dosedanje kulturne stopaje. Nismo prikrivali, da nam prete prav od te strani največje nevarnosti, ki niso samo vzgojnega značaja, temveč posegajo v najbistvenjšo osnovo vsega našega narodnega življenja. V zadnjem času smo opozorili že na več slučajev, po katerih utegne sklepati marsikdo — in tudi mi smo med njimi — da se smotreno pripravljajo napad na naše šolstvo, češ da daje vse preveč absolventov z ozirom na južne kraje naše domovine: da je torej treba omejiti študiranje na srednjih šolah, ter se zavarovati že vnaprej pred tem, da ne bi uradniki s »prečasnimi krajevi« s svojim »nenacionalnim« duhom prevzeli vodstva države. Za vse to smo navajali dokaze, da se je v resnici tako jasno zapisalo v določenih dnevnikih ter tudi odkrite trditve, češ da so v vodstvo države poklicani samo rodovi iz Belgrada. Na vse to ne moremo in ne smemo molčati, saj se s tem postavljamo samo v drugovrstne državljane, oz. bi molče priznavali to drugovrstnost. To pa bi bilo protizakonito. In zato morajo sedaj, ko postavljajo v to poklicani ljudje zopet zakonitost v državo, tudi prenehati takšne metode, ki bi morale s pokojno JNS vred itak zamreči. Ne vemo, kje je vzrok, da še niso zamreči.

Danes zavidajo Sloveniji njeno šolstvo, tisto šolstvo, ki je bilo vedno ponos našega naroda ter je organsko zrastle iz našega kulturnega miljeja. Danes približajo Slovenijo na nekako »sramotno desko«, kot zločinca, ki producira izobražence, ko jih drugi kraji ne morejo. In tisti, ki najbolj vpeljejo, kažejo s prstom na naše šole, ne pomislijo pri tem, da jih vzdržujemo pač sami s svojimi žulji, da radi njih niso odstotki, ki jih mi poleg tega odštevamo še njim, nič manjši, da imamo torej do tega, kar imamo, popolno pravico, da, še za več. Bilo bi dobro ugotoviti, koliko gimnazij je bilo pri nas sezidanih v toku teh 17 let. Račun je jasn: niti ene. Nasprotno pa vsak dan beremo o slavnostnih otvoritvah novih gimnazijskih zgradb v Podgorici, Nišu, v Belgradu itd. Mi stojimo tam, kjer in kakor smo bili pred dvemi desetletji, ter smo tako zaostali v organski rasti. Saj ne zahtevamo morda bogve koliko novih »gimnazij«, zahtevamo pa novih strokovnih šol, kamor bi hoteli poslati svoj naraščaj. Saj pri nas ljudje že sami uvidevajo, da gimnazija sama ne pelje več h kruhu, zato se množe klici po strokovnih šolah. Prav naš list je v zadnjem času parkrat opozoril na to potrebo. Nasprotno pa vemo iz izkušnje, da prav v južnih ali če hočete — po terminologiji novosadskega JNS-skega »Dneva« — vzhodnih krajih ni mogoče dobiti učencev za strokovne šole, ter vse tišči — zrelo in nezrelo — v srednje. Naj torej dobi vsaj svojo!

Toda problem ni samo v številni srednjih šol, problem je v splošnem stanju kulture: mi smo rasli popolnoma v skladu z organsko rastjo vsake kulture. Začeli smo od ljudskih šol, da smo že zdavnaj izpodbili tla vsakršnemu analfabetizmu, začeli od povzdižne naše vasi, zadnje gorske naselbine, da smo jo spravili v zvezo s kulturnim življenjem, tako, da je po naše povsem naravno, če delavec nosi dežnik, oziroma, da čuti potrebo po tem kulturnem pripomočku, čeprav se belgrajska »Pravda« temu tako čudi. Če mlekarica spozna, da je praktičnejše vzeti s košom mleko v mesto in se tega poslužuje, je to samo znak njene kulturne višine. In če kmet organizira svoje gospodarstvo v zadrugo, je to samo dokaz, da se je osamovoljil ter da je naprednejši, kot kmetje one vasi med Nišem in Skopljem, o kateri so pisali belgrajski listi, kjer so vse milijone, ki so jih dobili za povzdigo svojega kmetijstva, poskrili poskrinjah ter še naprej živeli kakor od pamtiveka. In če mi hočemo obdržati svoje šolstvo, je to naša najbolj organska potreba in kulturna nuja, dočim v nekkih pokrajinah, n. pr. Vrbaski, ki se zdaj postavljajo proti nam kot dokaz omalovaževanja, niso splojnjeni še niti najosnovnejši pogoji. Zato ni treba kazati na naše šolstvo in ga uničevati ali ga vsaj kolikor mogoče zavirati, temveč skrbite, da se bo ljudstvo drugih banovin organsko iz sebe kulturno razvijalo, kot bi se tudi naše šolstvo rado in za kar ima tudi vso pravico! Zgodovina ne dela skokov, za to je treba delati s temeljem. Vsaka prenapetost se postavlja na pesek in vsaka srednja šola, postavljena na trhlila, je kot roža, vsajena na neplodno gredo, ter ne more uspeti. V kulturnem miljeju je vzrok zahodni številni premoči izobraženstva, to je vsakemu jasno. In jasno je seveda tudi voditeljem naše prosvetne politike, zato je treba prav ta kulturni milje razrahljati, uničiti, oziroma preprečiti še nadaljnji organski razvoj. Proti temu pa imamo pravico protestirati in tudi protestiramo!

To je eno. Pri tem pa se nismo doteknili notranje rane slovenskega šolstva: ureditve naših šolskih knjig, ki tudi tvorijo eno pot k uničenju našega šolstva. O tem problemu vpijemo že celo leto in kakor se zdi, gluhim ušesom. Vsak dan bolj se bližamo času, ko bodo vsake in odobrene prve enote, ne knjige za vse jugoslovansko šolstvo, ko bodo tako naši domači slovenski šolniki odtrgani od vsakršnega vpliva na duh v slovenskih šolah. Ne dvomimo niti najmanj o tem, da bi tudi učbeniki slovenskega šolstva ne prodrli v komisiji, toda ne bo se našel slovenski profesor, ki bi hotel pisati učbenike iz slovenskih narodnih znanosti in se pri tem moral omejiti na slovensko snov samo na par straneh, ker se bo pač držal principa, da je treba naši mladini predvsem vednosti o domačem razvoju, o slovenski rasti od početka. Ta nevarnost enotnih učbenikov nam še proti, dočim že zdaj preplavlja naš šolski

V borbi proti Angliji predlaga Italija:

Blok Italija - Francija - Nemčija

Senzacionalen članek v rimski uradni reviji „Azzione Coloniale“

Rim, 2. dec. SE. Tedenska revija italijanskega kolonialnega ministrstva »Azzione Coloniale« objavlja daljši članek, ki je ravno vsled uradnega značaja imenovane revije vzbudil med diplomati največjo pozornost. Clankar namreč nastopa čisto odkrito za trojni sporazum, ki naj bi se sklenil med Italijo, Nemčijo in Francijo. Clankar dobesedno izjavi:

»Poskusi Nemčije, da se približa Franciji, nas v Rimu ne vznemirjajo. Italija jih pozdravlja. Vprašanje pa je, če je tudi Anglija tako mirna in zadovoljna. Saj Anglija vse poskuša, da bi vsako izboljšanje odnosov med Nemčijo in Francijo onemogočila. Ako se bo Angliji posrečilo, da sabotira sporazum med Nemčijo in Francijo, potem je Evropa izgubila zopet krasno priliko, da si zavaruje mir za dolga desetletja. Če se Angliji posreči, da privede Francijo in Nemčijo k svojemu političnemu vzoru, potem bodo verige, s katerimi je Anglija Evropo uklenila, postale še močnejše in naravnost nezlomljive.«

Clankar pravi nadalje, »da pomeni sporazum, ki sta ga Mussolini in Laval sklenila v Rimu januarja meseca, konec angleški nadvladi v Sredozemskem morju in v Afriki. Vse današnje zadržanje

Anglije v abesinskem sporu ima samo namen, v januarju ustvarjeni latinski blok razbiti in Francijo zopet tako rekoč zapreti v peklenški krog angleških interesov. Francija se je v vprašanju sankcij morala Angliji vkloniti edino le iz strahu pred Nemčijo, kajti Anglija je grozila Francozom, da jih ne bo podpirala, če bi jih kdaj Nemci napadli, ako Francija sedaj ne podpre Anglije pri izvajanju sklepov Zveze narodov proti Italiji.«

»Toda za Francijo je sedaj krasna priložnost, da se popolnoma izvije iz angleških okovov. — Kako? S tem, da sklene z Nemčijo svezno pogodbo. Francija bi potem angleške pomoči ne potrebovala več in bi ji tudi ne bilo treba sedaj nadaljevati angleških sankcij proti Italiji. Potem bi tudi ne bilo nobene ovire več, da se v francosko-italijanski pogodbi z dne 7. januarja 1935 zamiljuni latinski blok tudi dejansko uresniči. Nadalje bi francosko-nemška zveza, ki bi zavarovala francosko-nemško mejo, tudi lahko razdrila francosko pogodbo s boljševiki ter izločila nevarnost, ki jo Nemčija tako hudo občuti za svojim hrbtom.«

»Evropa ne potrebuje francosko-nemško-angleške trozveze, marveč ji je mnogo bolj potrebna

trozveza med Italijo, Nemčijo in Francijo. Sredozemsko morje bi bilo z nje osvobodeno angleške diktature in severne meje Afrike bi svobodno dihalo. Francosko-italijansko-nemški blok bi bila edina trozveza treh velikih držav, ki bi Evropo osvobodile angleškega nadzorstva in boljševiške nevarnosti. Kontinentalna skupnost evropske politike bi s tem le pridobila. Nemčija bi se potem zopet lahko pojavila v Afriki ter bi mogla upravičeno zahtevati od Anglije odstop kolonij, ki Angliji niso potrebne, pač pa so življenjskega pomena za Nemčijo. A tudi Francija bi imela od tega velike koristi, ker bi se izognila nevarnosti, da enkrat izgubi svoje postojanke v Sredozemlju in v severni Afriki, na katere preko nenasični britski imperij.«

V diplomatskih krogih je članek vzbudil veliko pozornost, ker upravičuje sumnje, da stoji za njim ne samo poskus italijanske vlade, spraviti v svet novo politično idejo, marveč, da morajo ležati nekje na Mussolinijevi mizi še bolj konkretni predlogi o tej novi trozvezi in da se je italijanska diplomacija o njih že podrobneje razgovarjala v Parizu in v Berlinu.

Z abesinskih bojišč

Abesinci globoko v Somaliji

Srditi boji trajajo že 14 dni — Tudi Italijani potrjujejo

Ras Desta osvaja Somalijo

Addis Abeba, 2. decembra. b. Tukaj potrjujejo vesti, da čete rasa Desta uspešno delujejo v območju italijanske bojne črte v Somaliji, kjer se silovito zaganjajo v italijanske okrepitve, ki prihajajo iz Mogadishu. Trdi se, da je rasa Desta s svojimi izvrstnimi vojskami popolnoma prekinil zvezo italijanskih čet, ki so v prvih borbenih linijah, ter jih tako odrezal od glavne sile. Te čete so vsakekor obsojene na smrt, ker so jih Abesinci spretno obkolili in jih sedaj tolčejo z vseh strani.

Potrjujejo se tudi vesti s severnega bojišča, da delajo čete rasa Sejuma s svojo gverilsko taktiko, ki jo izvajajo večinoma le ponoči od deževju in viharjih in ki jo predvsem vodijo v okolici mesta Makale, Italijanom velikansko škodo in jih ovirajo pri vsakem napredovanju.

Mogadishu, 2. decembra. b. Iz somalijske fronte se poroča, da je večerj prišlo do hudih borb med italijanskimi askari in nerodnimi abesinskimi četami rasa Desta pri mestu Lama Siliindi. Italijani trdijo, da so askari potisnili abesinske vojake nazaj ter so zajeli tudi nekoliko pušk in municije.

Vehib paša 30 km dnevno napreje

Addis Abeba, 2. decembra. b. Abesinska ofenziva na južnem bojišču napreduje v vseh smereh zelo uspešno. Čete rasa Našibu in pa turškega generala Vehib paša, ki prodirajo v smeri od Goro-haja dalje, prekoračijo dnevno povprečno 30 km, kar je po težavnem terenu v neznanosti vročini zelo mnogo. Abesinske čete se nahajajo sedaj daleč od Sasa Baneha. Pri Uel Sibili so se spopadle čete rasa Desta z Italijani, kjer se trenutno vrši borba na nož. Borba traja že celih 14 ur in z ene in druge strani padajo številne žrtve. Abesinci so po krvavih borbah zasedli mesto Amara v bližini Obia na meji italijanske Somalije ter takoj nadaljevali ofenzivo proti Italijanom, ki se ogorčeno branijo. Abesinci jih z uspehom potiskajo nazaj in so že globoko v italijanski Somaliji. Vsi znaki kažejo, da bodo Italijani v tej bitki, ki se je razširila dalje od Amare, popolnoma poraženi od divjih abesinskih vojščakov, ki so vsled italijanskega umikanja vedno bolj navdušeni ter se borijo kakor levi.

Čete rasa Desta dosegle morje

Dijidžiga, 2. decembra. TG. Dopisnik agencije Radio poroča »New York Times«, da ima zanesljiva poročila, ki še niso uradno potrjena, da Abesinci zelo nevarno prodirajo v Ogadenu in sicer v dveh smereh:

1. Močni oddelki vojske rasa Desta so prišli

tr nien predhodnik —: poslovenitev tujih učbenikov in to niti ne najboljsh. Tudi tako uničevanje učbenikov kakor tudi njih državljenje je še vedno odprt in žgoč problem naše prosvetne politike, ki pa v tem zadnjem pogledu sega že preko same šolskega območja tudi v naše javno gospodarsko življenje, grozeč ga oslabiti. Vsa industrijska in trgovska združenja so že večkrat odločno povedala svoje mnenje o takem podražljenu, ki državi ne bo ničesar koristilo, kulturnemu in gospodarskemu življenju province pa neizmerno škodovalo.

Danes vnovič kličemo z uvodnega mesta, naj se že prekliče tisti famozni natečaj, od katerega zavisi nadaljnji razvoj slovenskega šolstva, ter tudi, naj prestatne po dnevnikih namigavanje na kvantiteto naših srednjih šol, ki so popolnoma v skladu z organsko rastjo naše kulture, ki ne more biti in tudi ni na škodo celokupnemu razvoju države. In končno: Naj se tudi naša prosvetna politika že zgane z mrtvili JNS metod, ki groze zavreti, če ne uničiti slovensko srednje šolstvo.

Severno bojišče:

Zbiranje pri Makali

Makale, 2. decembra. b. Skupina polkovnika Mariottia, ki ima nalogo, da zavaruje skrajno krilo italijanske vojske na severni fronti, se doslej še ni srečala z abesinskimi oddelki, ki operirajo na tem področju. Italijani trdijo, da se Abesinci umikajo. Zaradi tega so italijanski vojski krogi mnenja, da se abesinski oddelki na ozemlju skrajnega italijanskega krila hočejo na vsak način združiti s četami rasa Sejuma. Gavinanska divizija se nahaja še vedno v področju Tembena, kjer končuje čiščenje od zaostalih abesinskih neregularnih tolp. Ta akcija je najtežja od vsega začetka vojne, ker se to čiščenje vrši na strašno težkem ozemlju, na gorskih klancih, med hudourniki in v višinah nad 2000 m, kjer je zemljišče izredno ugodno za velike in uspešne zasede. Sedaj pa se to težko delo uspešno končuje in bo italijansko ozadje na tem področju v najkrajšem času zavarovano od nenadnih abesinskih napadov.

Badoglio zopet od Musa Ali

Addis Abeba, 2. decembra. b. Abesinci ogledni službi se je posrečilo dobiti zanesljive informacije, da namerava maršal Badoglio ustvariti še tretjo in sicer vzhodno fronto v Danakilu. Ta fronta ima predvsem namen, da bi se napad sedanega središča abesinske armade v Džidžigi, Harrarju in Dagaburju izvršil po Italijanih z dveh strani. Abesinci so prepričani, da bodo omenjena mesta kmalu izpostavljeni stalnim letalskim napadom. (Glavni cilj teh operacij, ki misli maršal Badoglio, da se mu bodo posrečile, je zopet progla Džibuti—Addis Abeba, ki jo hočejo Italijani za vsako ceno prekiniti, da bi tako odrezali glavno žilo dovoza orožja za Abesinijo.)

Bombardiranje Dagaburja brez posledic

V svojem poročilu o dogodkih na abesinskih frontah pravi agencija Reuter med drugim, da so Abesinci južno Džidžigo razvili izredno veliko aktivnost. V poslednjih nočeh so s tovornimi avtomobili prepeljali na fronto okrog Dagabura ogromne količine vojnega materiala za čete rasa Našiba. Poslednji italijanski letalski napadi na Dagabur, niso imeli domala nikakega materialnega ne moralnega efekta. Odkar so Abesinci pri Vehi sestrelili dve italijanski letali, se italijanski letalci ne spuščajo več niže ko do 900 m nad zemljo. Spričo tega italijanske bombe le redko kdaj kaj zadenjejo.

Voda že teče v grlo...

Belgijski kralj

posreduje med Italijo in Anglijo

London, 2. dec. c. Belgijski kralj je danes prišel v London, baje čisto zasebno. Vendar pa se izjavlja, da bo kralj imel več važnih političnih sestankov ob tej priliki. Razpravljal bo o celotnem mednarodnem položaju, o belgijskih financah in pa tudi o sporu med Abesinijo in Italijo, ki postaja zmeraj bolj spor med Italijo in Anglijo. Belgijski kralj prinaša kot sorodnik italijanske kraljevske družine predloge krogov, ki so blizu italijanskemu dvoru. S tem v zvezi je treba povedati, da je belgijska vlada že večkrat posredovala pri napetosti. Na zadnjem zasedanju v Zenevi je še van Zealand dal izglasovati pooblastilo Angliji in Franciji, da naj vodita vsa pogajanja za rešitev spora. Dočim vodi Laval posredovalna pogajanja za italijansko vlado, se belgijska vlada postavlja naravnost v službo interesov, ki so v zvezi s ožkim sorodstvom med obema dvoroma.

Belgijski kralj je bil danes opoldne gost angleške kraljevske dvojice. Kralj je ostal v buckinghamski palači zelo dolgo. Liti poudarjajo, da je ta obisk nadaljevanje direktne posredovanja raznih članov vladarskih družin v sedanjem napetem položaju. Tako je bil pretekli teden v Parizu vojvoda od Yorka, ki je preteklil teden v Parizu vojvoda od Yorka, ki je preteklil teden v Parizu vojvoda je bil pri predsedniku republike na kosilu, pozneje pa se je sestel še z vsemi vodilnimi osebnostmi francoske politike in diplomacije.

Hoare pa gre na počitnice

Pariz, 2. dec. c. Angleški zunanji minister odide koncem tedna na krajši dopust v Švico, da si odpočije. Na polu tja se bo v Parizu najbrž sestel z Lavalom, če se položaj v Franciji ne bo med tem tako spremenil, da bi Laval ne bil več v zunanjem ministertvu. Hoare bo v zunanjem ministertvu zastopal lord Eden.

Italijanski mirovni pogoji

London, 2. dec. c. List »Manchester Guardian« objavlja danes iz Rima dopis o pogojih Italije za mir. Italija bi pristala na mir, če se dodeli Eritreji in Ogadenu širok pas abesinskega ozemlja. Prav tako bi Italija morala dobiti Harar in Ausso, da bi tako imela direktno zvezo med Eritrejo in Ogadeno. Italija še zahteva provinco Kaffo med Eritrejo in Sudanom. List meni, da Anglija na to ne bi pristala, da bi Italija dobila Kaffo.

O Masarykovem nasledniku

Praga, 2. dec. c. Pogajanja o Masarykovem nasledniku se nadaljujejo. Predsednik Masaryk je danes sam povabil k sebi predsednika najmočnejše češkoslovaške stranke Rudolfa Berana. Ta mu je v imenu agrarne stranke razložil položaj, kakor si ga zamišlja ta stranka. Ministrski predsednik Hodža pa skuša na vsak način pritegniti večinsko stranko slovaškega naroda k sodelovanju. Tako je poslal zelo priskrben brzojavno čestitko voditelju Slovakov prelata Hlinki. Prelat Hlinka se mu je za brzojavko takoj zahvalil. Oba državnika izražata upanje, da se bodo odnosi med Čehi in Slovaki zboljšali in da bodo lahko stari tovariši iz bojev za slovaško svobodo lahko sodelovali za eno mizo za lepšo bodočnost češkoslovaške republike.

Zagrebska vremenska napoved. Večnoma oblačno in deževno, zmerno hladno

Dunajska vremenska napoved: menjajoča se oblačnost, padavine.

Brez zadoščenja ni prerojenja

Glasi pohorske garde, ki zaradi popolnega neumevanja in brezbrčnosti Jugoslavije za njeno nacionalno idejo naglo kopni in umira, skuša zapustiti za to četo vsaj časten spomin, da je na našem političnem bojišču izkpravela v pošteni borbi za državo, za zakon in za pravico. Neglede na jasna dejstva, na vsemu svetu znane metode in učinke svoje »nacionalne« politike, s katerimi so se zapisali njeni voditelji v zgodovino jugoslovanske države kot rabljivi vseh državljanskih svobod, ki so oblast svoje stranke na škodo države širili z batino, bajonetom in ječo, se še na svojo zadnjo uro prizadevajo, kako bi igrali glumo svojega »edinstvenega državotvornega značaja« do konca — čisto tako, kakor svojčas avstrijski nemški liberalci, ki so vsem avstrijskim narodom odrekli smisel in voljo za državo razum sebi in svoji dunajski koteriji (da se izrazimo po »Jutrovem« političnem slovarju). Samo mi uumevamo, kaj je resnično v korist države, dočim gospodje okrog »Slovenca«, čeprav so danes vladna večina, slejkoprej pišejo o jugoslovanski državi tako, kakor da bi »hoteli nabirati material za gospoda Desbonasa« — tako zopet beremo v pohorskem dnevniku...

To krinko hinavskega ogorčenja, vredno Molièrejevega Tartuffa ali pa Golijevega Aleša, so si gospodje okrog »Jutra« nadeli ob priliki članka, s katerim smo tolmačili govor ministra dr. Korošca, da je vpostavitve stroge zakonitosti prva in poglavitna točka na programu vlade, ki je prevzela žalostno ureditev dedščine popolnega gospodarskega razpadanja, politične propasti in moralnega razkroja, do katerega je bivša jugoslovanska nacionalna stranka privedla državne posle. Moj Bog, kako si upa »Slovenec« trditi, da so se kdaj v naši državi teptali zakoni, da pred justico niso bili vsi enaki, da je napram državljanom veljala dvojna mera in da se je plačala državna blagajna — tako vzklila s svetlobnim pogledom, vijok roke, »Jutrov« Aleš in se z narejenim neoumevanjem v angliško čistost odedega starega grešnika sprašuje, »kakšen bi moral biti narod, da bi njegovi sinovi, zapriženi javni nameščenci, doli od najskromnejšega pa gori do najvišjega uradnika, mogli opravljati svoje službene dolžnosti v znamenju trajnega zakonolomstva in dvojne mere napram poedincu ter sistematične korupcije?«... Kdor si upa kaj takega trditi in iznašati celo na javnost, ta »zbira material za gospoda Desbonasa«, ta dokazuje, da ne čuti odgovornosti za državo — kakor jo čutimo mi, slava pohorske garde!

Danes hvalabogu ti politiki bankerotne JNS ne bodo našli nikogar, ki bi verjel tej igri neodkritosrčni vnemi za interese države, s katero hočejo nositelji bivšega režima preprečiti, da bi javnost ne obravnavala dolge liste grehov in zločinov, ki so se takrat vršili od odgovorne strani v škodo države, tako da so bili omajani vsi temelji urejenega državljanskega življenja. Kakor nihče ni dolžil Sallusta, da je javno bičal zakonolomstvo, dokupljivost in zlorabljanje oblasti v osebne in kličarske namene, ki si jo je dovoljeval takratni rimski režim, tako se danes ne bo prav nič zgražal, če se v polni solčni luči osvetlujejo korupcija, nemoralna in odgoraj zapovedana ali vsaj priporočena in na kakršen koli drug način suferirano in z vsemi mogočimi, več ali manj odkritimi ali skritimi grožnjami izsiljeno kršenje zakonov in prid klike, ki je dobila oblast mimo ljudstva in proti njegovi volji. Zgraža se samo gospoda okoli »Jutra«, kar je popolnoma razumljivo, ker nikomur, ki je kaj silnega pregrešil nad najsvetejšimi pravicami vladanih in nad najnujnejšimi dolžnostmi vladajočih, ne ostane ničesar drugega, kakor da taji: češ taki grehi so sploh nemogoči in

mene samo obrekujejo brezvestni ljudje, ki jih ni sram, da si kaj takega izmišljajo in s tem tudi svo državo kompromitirajo... Na ta način se je zagovarjala še vsaka stranka in koterija in diktatura v zgodovini, kadar je bila po svojem polomu poravnana na odgovornost, da je državo prignala na rob prepada.

Gospoda se zama z trud, če skuša naš list spravljati v nasprotje z državničimi izjavami dr. Korošca, zbujač viden, kakor da pohorski politiki gospoda ministra bolj razumejo, dočim da se »Slovenec« ne zaveda, kaj piše, ko kliče jugoslovanski javnosti v spomin grehe bivšega absolutizma, da ne bi jih pozabila, kakor bi pohorska koterija rada. Mislimo, da ni v sedanjih vladni niti enega politika, ki ne bi bil enako prepričan kakor mi, da se te pregrehe ne smejo pozabiti, ker so prevelike, in ker bo temeljito ozdravljenje našega državnega življenja in preustrojitve takó našega političnega gostava kakor našega gospodarstva in naših socialnih razmer mogoče le, če se bo vsak jugoslovanski državljani temeljito zavedal, kakšni in kako globoko segajoči ter usodni so bili grehi režimov, zaradi katerih je nastopila v našem političnem organizmu skoro že popolna anarhija, v gospodarskem pa začetek konca. Zakaj taka zavest je nujen predpogoj za obnovo zdravega javnega življenja in poslovanja, kakor so spoznanje lastnih in tujih napak, kes in primerna pokora ter zadoščenje neobhodni zahtevki preporoda v moralnem redu. To ni noben izbruh partizanske zgrizenosti in koterijske strasti, kakor meni »Jutrov«, ampak to zahteva resnoba dozorele politične zavesti in moralne odgovornosti za blagor države in državnega življenja, ki zahteva polnega priznanja in razkritja bolezni ter neusmiljene operacije, kadar bolezenske klice začenjajo se razjedati najvitalnejše organe. Zavest take nužnosti vodi takó naš list, kakor našega voditelja dr. Korošca in vsakega, ki je poprišel za krmilo države po razrušilnem viharju petletne diktature.

Krog okoli »Jutra« menda niso tako nepočakani, da bi že kar danes zahtevali od nas popolnega seznama vseh »jih činov, ki jih je zakrivila pred državo bivša JNS. Večinoma so bili že naštetni in člani bivših vlad, ki so svojčas vsako kritiko nad njihovimi čini enostavno po fašističnem vzgledu konfiscirali, jih pozneje niso in konkretno nikoli demantirali. Sicer pa bo prišlo še vse na vrsto, zakaj reakcija zoper divjanje minulega absolutizma je tako silna, da se še nikakor ni do konca izdejstvovala, in pomačči diktature bodo morali za svoje napake in grehe še temeljiteje odgovarjati takó pred nami, kakor pred drugimi... Za danes naj zadostuje, če vprašamo gospodo okrog »Jutra«, ali se še spominja, kako so bili vsi trije sodniki upravnega sodišča, ki so čisto po zakonu in po vesti na pritožbo ugotovili, da so bile konfiscacije znanih voditeljev bivše SLS protizakonite, brez vsake utemeljitve od JNS vlade čez noč vpokojeni? Ali mu je nadalje znano, da je bilo 12 profesorjev brez vsake utemeljitve na podlagi samih lažnivih in podlih, od partizanskih, deloma pa celo samó od čisto zasebnih nagibov narekovanih tajnih denunciacij čez noč postavljenih iz šole na cesto? Ali je mogoče »Jutro« že pozabilo, kako je pod solidarno odgovornostjo vsega JNS režima, naj je potem to izvršil Peter ali Pavel, bila brez vsakega zakonito pravilno in stvarno utemeljenega razloga razpuščena »Prosvetna zveza«? In tisoč drugih stvari, med katerimi niso na zadnjem mestu razne razsodbe in kazni nad pristaši nerezimskih strank, ki so bile posledice pritiska od zgoraj, da se zakon krši ali po sili tolmači v neprilogo vsakega režimu neljubega človeka, itd. itd.

Mar se to ne pravi rušiti vero in zaupanje v najvišjo državno oblast? Ali ni to izpodkopavanje avtoritete države? Ali to ne pomeni tentanja zakona od strani onih, ki ga morajo sveto čuvati? Kaj pa je potem vse to — vprašamo gospode iz pohorskega krožka.

Domači odmevi

Smernice izvirnega odbora JRZ za nadaljnje delo

Glede zaključnega dela pri organiziranju JRZ so sklenili gg. Aca Stanojevič, dr. Milan Slojčič, novič, dr. Anton Korošec in dr. Mehmed Spaho. Člani izvršilnega komiteta Jugoslovanske radikalne zajednice, da objavijo naslednja navodila vsem prijateljem in pristakem JRZ:

Ker se za definitivno odobritev ustanovitve politične stranke zahteva dokaz, da njene organizacije obstojajo v polovici vseh srezov v državi, razdeljeni na dve tretjini banovin, je izvršilni odbor odnosno njegov urad zaposlil s tem prvim predhodnim poslom gotovo število prijateljev ter jim dal polnomočje za organiziranje stranke v gotovem določenem srezu, ali pa v večjem številu srezov. Delalo se je na to, da se ta prvi posel čimprej izvrši in da se od merodajne oblasti čimprej dobi dovoljenje za delo.

Ta prvi predhodni posel je pred nekoliko časa končan in je bila JRZ končnojavno odobrena. Sedaj je treba nadaljevati pravo delo za organiziranje stranke na terenu po posameznih občinah, srezih in banovinah. To organiziranje naj izvede narod sam od spodaj, začenši pri vasi do občine, pa dalje s sreskimi in banovinskimi organizacijami.

Zaradi tega poziva izvršilni komitet JRZ vse prijatelje, da energično in v čim krajšem roku zaključijo delo glede o organiziranju stranke. Pri tem naj se ravna po pozivu, ki ga je izvršilni odbor naslovil na prijatelje 12. septembra t. l. kot tudi po vseh načelih in statutih stranke.

Maksimovci še vedno isti

V nedeljo zvečer so prijatelji bivšega ministra g. Maksimoviča privedli njemu na čast v hotelu »Imperial« veliko večerjo, ki jo je organiziral in vodil poseben odbor. Večerje se je udeležilo okrog 300 ljudi.

Jesla Soldatovič, eden izmed organizatorjev, je nazdravil g. Maksimoviču in se mu zahvalil, da je z osebnim navzočnostjo počastil goste, da ne bo govoril političnih napitnic; to naj tudi gostje prihranijo za druge prilike, da želi g. Maksimoviču mnogo uspeha pri njegovem delu.

Bivši minister g. Maksimovič je ob odobravanju vseh 300 gostov odgovoril s celim političnim predavanjem. »Iz splošnega pogleda po državi vidimo razcepljenost in razdrobljenost unitarizma in da so federalisti vedno močnejši in da se vedno bolj zbira. Delo prejšnje vlade se je končalo s neuspehom. Za njo je v vrstah unitaristov ostala prava puščava.«

»Po mojem mišljenju,« je dejal, »ni važnejšega vprašanja kakor je: unitarizem in federalizem. Zavest, da unitaristične vrste slabé in da so federalistične vrste vsak dan močnejše, nam nalaga dolžnost, da se takoj okrepe unitaristične vrste. Zdravila za izboljšanje razmerja med Srbi in Hrvatni ne moremo niti iskati niti najti v dualizmu ali v federalizmu. Ogromna večina države bi se

nikdar ne pomirila s tem, da bi bil v Pančevu en Zakon, v Belgradu drugi, v Zemunu tretji. — Čeprav je razpoloženje v državi protifederalistično in so federalisti očitno v manjšini, kljub temu bi se brez pametne politike mogla dogoditi vsa volivna presenečenja, tudi najtežja. (Tudi takšna, ki jo je Maksimovič maja doživel?) Ako bi zaradi tega ta ali ona vlada kaj izgubila, ta ali ona stranka, ta ali on skupina, bi to še ne bilo tako hudo. Ako bi pa zaradi tega izgubila kaj unitaristična politika, bi bila pa to tragedija za državo! K tej večerji in govoru pri večerji bi mi pripomnili samo tole:

1. Take večerje bi bile važne samo takrat, kadar bi se jih udeležilo 14.000.000 ljudi. Ako ne morejo vsi za eno mizo, bi jih bilo treba razdeliti na več miz, ako ne morejo vsi v eno sobo, bi jih bilo treba porazdeliti po več sobah, ako bi ne mogla za nje nakuhati ena kuhinja, bi jih bilo treba razdeliti celo po več hotelih, ako bi ne mogli vsi v eno mesto, bi jih bilo treba razdeliti celo po več mestih. Večerja za 14.000.000 ljudi ni igračka.

2. Med unitarizmom in federalizmom je še cela vrsta zelo dobrih državnih oblik in upravnih načinov.

3. Iz tistega o treh zakonih, enem v Pančevu, drugem v Belgradu, tretjem v Zemunu še ne sledi, da bi morala biti Pančev in Split v eni občini.

4. Kdo pa govori oziroma zahteva dualizem ali celo trializem? Ali niso to iz treh izvita vprašanja po pregovoru: Strah ima velike oči? Ali se to ne pravi: narisati najprej na steno vrata, potem pa se nad njim zgražati in ga pobijati! — Maksimovič se zgraža nad produkti lastne fantazije.

5. Prenapeti centralizem je tragedija države, zato ga je treba zrahljati s samoupravami — po programu JRZ.

Belgrad, 2. dec. m. Včeraj je obiskal v Knjaževcu Aca Stanojeviča predsednik poslanskega kluba JRZ Cvetković in se z njim razgovarjal o konfni organizaciji JRZ.

Izjava Zveze združenih delavcev

Na resolucijo mariborske podružnice Slovenskega katoliškega stanoštva, ki je bila objavljena v »Slovenec« dne 29. nov. 1935, moramo — da ne bo nesporazumljena — izjaviti tole:

Slovensko katoliško akademsko stanoštvo je samostojna organizacija s svojim delokrogom, s svojim članstvom in s svojimi interesi. Zveza združenih delavcev pa je tudi samostojna organizacija s svojim delokrogom, s svojim članstvom in tudi s svojimi interesi.

Nas je poklicalo v življenje slovensko katoliško delovno ljudstvo, da ga režimo iz obljema kapitalizma in marksizma in pripravimo pot za obnovo družabnega reda po evanđeljskih naukih in po naukih papežev okrog »Quadragesimo anno«. Svoje pravice do obstoja bo Zveza združenih delavcev dokazala s tihim in vztrajnim delom.

Zveza združenih delavcev.

Peklenske roke brezbožnikov

Strašen cerkveni rop v Rajhenburgu

Tolovaji so zakopali
Najsvečejše na njivi

Rajhenburg, 2. decembra. Ni dolgo, ko smo poročali o vlonu v naše župnišče v stanovanju gosp. svetnika Jos. Tratnika, pa je bil zopet izvršen gnusen rop v nedeljo zvečer v naši baziliki.

Danes zjutraj okrog 4 je prvi prišel v baziliko naš cerkvenik Franc Medvošek ter prestrašen opazil, da so glavna vrata odprta, vratica na tabernakelnu razbita, a v njem ne Najsvečejšega kakor tudi ne dveh ciborijev. Edino konec pile je še ležal na oltarju, ki se je zločinu pri odpiranju zlomila. Cerkenik je hitro obvestil našega gosp. svetnika Jos. Tratnika, ki je zaprosil na naši železniški postaji službojočega prometnika, naj bi pazil na sumljive ljudi. Ko je prispel jutranji vlak, ki pride v Rajhenburg ob 5.17, je železniško osebo obvestilo o dogodku orožnika, ki je spremljal vlak. Podnarednika Franca Breznika z Zidanega mosta. Orožnik je v vlaku že med postajama Videm-Brežice s pomočjo sprevednika prijel dva roparja, Kurnika Antona, doma iz Studence pri Sevnici, in

Blažica Ludvika iz Ilirske Bistrice (italijanski državljani). Prvi je po poklicu mesar, drugi brezposelni delavec. Orožnik Franc Breznik je močno vklepana roparja že s prvim jutranjim vlakom pripeljal v Rajhenburg. Pri sebi sta imela dele stolčene ciborije, mnogo ključev, diet, dva vitriha in tudi nekaj denarja. Prišli so orožniki iz Senovega in pod vodstvom gosp. Lužarja se je začelo zasliševanje. Roparja sta povedala, da imata druge stvari skrite in da bosta pokazala kje.

Oba sta bila odvedena na kraj in res so našli blizu bazilike, kakih stopdeset metrov od cerkve na župniškem zemljišču na njivi zakopano Najsvečejše in ostale razbite dele ciborijev. Škoda se ceni na ca. 15.000 Din. Obata tatova sta dobro poznana orožnika. Izjavila sta, da sta latvno v baziliki izvršila že okrog 8 zvečer ter se nato podala peš do postaje Videm-Krško, kjer sta v čakalnici prenočila in stopila v prvi jutranji vlak za Zagreb, kjer bi vnovič ukradeni stvari: kar sta zakopala na njivi, bi prišla pozneje iskat.

Naš praznik zedinjenja

Na Poljskem

Varšava, 2. dec. V proslavo jugoslovanskega nacionalnega praznika je varšavska radioodajna poslaja snoči priredila takozvano jugoslovansko uro. Vse poljske radioodajne postaje so prenašale govor Ksaverija Glinke, bivšega atašea za tisk v Belgradu. Glinka je podal kratko informativno predavanje o Jugoslaviji. Predvsem je govoril o jugoslovanskih prirodnih lepotah in poudaril, da najdejo turisti v jugoslovanski državi mnogo eksotičnih pojavov, mnogo pokrajinskih lepot in zanimivosti. Zlasti se je spominjal na Dubrovnik in Boko Kotorsko, na sarajevske mine-rete in mostarske starine, na Trogir, na Dioklecijanovo palačo v Splitu, na slikoviti Bled in šumne vodopade ob Plitvičkih jezerih, na Ohrid, na Korčulo in Hvar, ki so napravile nanj nepozaben vtis. Nadalje je govoril o zgodovini zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev in naglasil, da se je zedinjenje definitivno, formalno in stvarno izvršilo 1. decembra 1918. leta. Ob zaključku je spregovoril še v srbohrvaščini. Dejal je, da je srečen, ker more govoriti o Jugoslaviji ob dnevu, ko proslavlja svoje zedinjenje. V Belgradu je že večkrat govoril po radiu o Poljski, sedaj govori v Varšavi o Jugoslaviji. Zdržil je, da Jugoslovani goje isto prijateljstvo napram Poljakom, kakor Poljaki napram Jugoslovanom. Svoje predavanje je zaključil s toplim pozdravom vseh Poljakov v Jugoslaviji.

Sledil je koncertni del. Najprej so odigrali jugoslovansko himno, nato je radioorkester ojačen s člani varšavske opere podal več jugoslovanskih kompozicij.

Listi so včeraj o priliki jugoslovanskega nacionalnega praznika objavili celo vrsto člankov in sliko Nj. Vel. kralja Petra I. V člankih podajajo posamezne značilne dogodke v jugoslovanski zgodovini. Zlasti pa poveljujejo delo blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Poljsko-jugoslovansko društvo v Varšavi je priredilo svečan sestanek, ki so se ga udeležili zastopniki poljskega zunanjega ministrstva, jugoslovanski poslanik in mnogo uglednih osebnosti. Bivši podpredsednik senata Bogutski je imel govor o razvoju jugoslovanske zgodovine. Jugoslovanski poslanik pa je govoril o tradicionalnem prijateljstvu Jugoslavije in Poljske, ki imata v svoji zgodovini toliko enakih in podobnih momentov.

Pri severnih Slovanih

slovanski poslanik pa je govoril o tradicionalnem prijateljstvu Jugoslavije in Poljske, ki imata v svoji zgodovini toliko enakih in podobnih momentov.

Na Češkoslovaškem

Praga, 2. dec. AA. Jugoslovanski narodni praznik je bil v vseh češkoslovaških mestih praznjen z velikimi svečanostmi. V narodnem gledališču so priredili slavnostno predstavo in predvajali odlomke iz Vojnovičevih del. Češkoslovaška-jugoslovanska liga, Jadranska straža in Jugoslovansko kolo pa so priredile svečani glasbeni večer, ki so ga prenašale vse češkoslovaške radijske oddajne postaje. Po soareji, ki se je vršila pod pokroviteljstvom samega predsednika republike Masaryka, da bi se tako še posebej podčrtal pomen manifestacije bratstva in zavezništva med Jugoslavijo in Češkoslovaško, je imel pomenben govor zunanji minister dr. Edvard Beneš, v katerem je med drugim dejal:

Naš narod veže z jugoslovanskim iskreno priščno čustvo. Po vsem prirodni stvar je, da se veselimo vseh jugoslovanskih uspehov, da se radujemo razvoju Jugoslavije, ojačene in silne, da čutimo vse prav tako kakor Jugoslovani sami, prav tako, kakor da gre za našo lastno zemljo. Z njimi čutimo enako veselje in enako bolelo.

Usoda je hotela, da smo z Jugoslovani ustvarili zajednico za vsak primer, pa naj se zgodi v Evropi karkoli. Danes, ko so oblaki zatemnili politično obzorje v Evropi, ko se vojna nevarnost pojavlja zdaj tu zdaj tam, poudarjamo bolj nego kdaj prej svojo neomajno vero, da se bo ohranil mir okrog nas s pomočjo naših združenih sil, poudarjamo, da smo se trdno odločili korakati skupno nasproti ciljem našega nacionalnega zedinjenja, ojačenju naših držav, nasproti skupni zmagi.

Tudi listi so posvetili jugoslovanskemu narodnemu prazniku veliko pozornost. O njej priča cela vrsta uvodnikov, člankov, slik Nj. Vel. kralja, jugoslovanskih mest, folklorističnih in pokrajinskih lepot.

Kongres unie za zaščito otrok

Sprejem pri kraljici

Belgrad, 2. decembra. m. Kongres lige za zaščito otrok je včeraj končal svoje zasedanje s sprejetjem resolucije, v kateri se zahteva vsesplošna zaščita otrok. Danes je sprejela vse delegate in udeležence kongresa v avdienco najvišja zaščitnica otrok kraljica Marija. Avdienca je bila ob 12 v starem dvoru. Kraljica Marija, ki je častna predsednica unije, je ostala v razgovoru z delegati in udeleženci kongresa kake pol ure, ter se je živo zanimala za dosedanje delo in za delo, ki ga ima unija v svojem nadaljnjem programu. Tudi ob tej priliki je kraljica objubila svoje sodelovanje pri skrbstvu za otroke. Predsednik unije dr. Šilović je izročil kraljici pisano, zelo okusno opremljeno poročilo, povezano v lepi knjigi, ki prikazuje delo jugoslovanske unije za zaščito otrok in delovni načrt balkanske unije za mednarodni kongres, ki bo prihodnje spomlad v Atenah.

Z amnestijo je bilo pomiloščenih okrog 15.000 oseb

Belgrad, 2. dec. AA. Amnestija s ukazom z dne 1. t. m. obsega, kakor smo že poročali, 1238 oseb za kazenska dejanja iz navedenih členov kazenskega zakonika in zakona o zaštiti javne varnosti in reda v državi. Splošna amnestija za tiskovne krivde in pa splošna amnestija po zakonu o gozdarstvu pa obsega mnogo več oseb, koliko, se ta trenutek ne da točno ugotoviti, ker je bilo tehnično nemogoče v tako kratkem času zbrati vse podatke, zlasti o gozdnih krivdah pri vseh okrajnih sodiščih. Vse tem je pa računati, da je teh gozdnih krivd okoli osem do deset tisoč in tiskarskih okoli 2700, od letih okoli 700 tiskovnih v Belgradu. V celoti bo ukaz o amnestiji in pomilostitvi obsegal okoli 15.000 oseb.

Spremembe občin

Belgrad, 2. decembra. m. Na podlagi §§ 6 in 139 zakona o občinah je notranji minister dr. Antoun Korošec predpisal in podpisal uredbo o izločitvi kraja Gručica v krškem okraju iz občine Kostanjevica in o priključitvi tega kraja k občini St. Jernej ter uredbo o izločitvi kraja Gerlinici v pljuškem okraju iz občine Drputinci in priključitvi tega kraja v občino Juršinci. Uredba dobi obvezno moč z dnem objave v »Službenih novinah«.

Uvoz živinske hrane prepovedan

Belgrad, 2. dec. m. Finančni minister je v soglasju z ministrskim svetom izdal sklep, da se zaradi prehrane živine v državi začasno prepove vnos izvoz živinske hrane, in sicer ovsu, ječmenu, sena, detelje, lužerne, nizke pšenice, slame, otrov in suhih pesnihih rezancev. Otrobi (plave od riža) nimajo značajna živinske hrane ter se pre-

poved izvoza nanje ne nanaša. Izjemoma se dovoljuje lovnam sladkorja, da lahko izvažajo posušeno peso, največ do 50% svojega skupnega proizvoda. S tem se razveljavi sklep ministr. sveta od 17. novembra 1935.

Planinski dom Na kraju

Belgrad, 2. dec. m. Minister Janković je v smislu čl. 85 in 86 zakona o računovodstvu odločil, da se najame 700 kv. metrov zemlje kranjskega verskega zaklada v katastrski občini Sudoj v planini Na kraju, in sicer za podružnico Slovenskega planinskega društva v Boh. Bistrici v svrhu zgraditve planinskega doma. S istim odlokom je minister pooblastil gozdno upravo v Boh. Bistrici, da s podružnico SPD v Boh. Bistrici sklene tozadevno pogodbo. Na omenjeno rešitev je pristal tudi ministrski svet.

Jevtič osamljen

Belgrad, 2. dec. m. Danes sta prosila predsednika Narodne skupščine Čirča poslanca Stajič in Lazič naj dodeli prostore poslanskega kluba. Lazič in Stajič so sledilo še več poslancev-zadružnikov ter bo Jevtič ostal v svojem klubu osamljen s par radikali, kot Ilija Mihajlovič, Kojič, Veljo Popovič in nekaterimi mlajšimi poslanci, ki zagovarjajo fašistično ideologijo. Jevtičev klub stoji radi tega pred popolnim razsulom.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. dec. m. Po vesteh z Dunaja je jugoslovanski rekord Draško Vilhar dosegel v crawlu na 100 m čas 1:00:8, kar je boljše od dosedanjega jugoslovanskega rekorda.

Belgrad, 2. dec. m. Naročnike Mohorjevih knjig opozarjamo, da Mohorjeve knjige lahko dobijo v nedeljo po slovenski službi božji ali popoldne po cerkvenem opravilu pri g. Tomažu Ulagi, Krunska ulica 23.

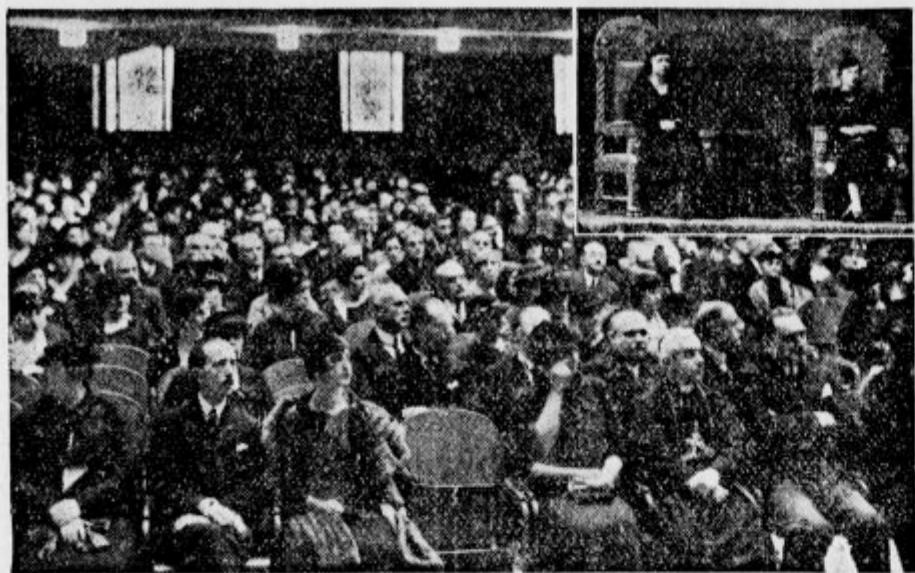
Belgrad, 2. decembra. m. Danes je zaključila zasedanje letna skupščina belgrajske delavske zbornice. Bil je sprejet proračun, ki znaša 2.100.000 Din.

Amnestija v Grčiji

Venizelos se vrne domov

Atene, 2. dec. b. Uradni list objavlja tekst za kona o splošni amnestiji vseh vojni in civilnih oseb, ki so bile zapletene v usta dno dne 6. marca letos. Brez izjeme so vsi pomiloščeni. Amnestija se nanaša tudi na osebe, ki so pobegnile v tujemstvo in se bo sedaj Venizelos lahko mirno vrnil v Grčijo. Poleg amnestije pa se vrne političnim preganjanjem tudi vse njihovo premoženje, ki jim ga je zaplenila prejšnja diktatorska vlada. Kraljevski sklep predstavlja torej prvo zmago nad uparizem, ki se pojavlja v krogu najhujših rojalističnih pristašev.

Jugosl. unija za varstvo otrok

Slike s kongresa Jugoslovanske unije za varstvo otrok — Zgoraj v desnem kotu Nj. Vel. kraljica Marija in Nj. Vis. knežinja Olga. — V prvi vrsti papežev nuncij msgr. Pellegrinetti, poleg njega ministrski predsednik in zun. minister dr. M. Stojadinović

Kongres se je otvoril svečano v soboto dopoldne ob pol 11. Velika dvorana Kolarčeve narodne univerze, ki ima prostora za 1200 sedežev, je bila natlačeno polna. Zastopan je bil ves oficijelni Belgrad. Poleg nuncijske Pellegrinetti in nadškofa Rudiča patrijarh Varnava, poleg diplomatskega zbora predsednik vlade dr. Stojadinović itd. Točno ob pol 11 se začelo navdušeno živelo klic in v dvorano pride Nj. Vel. kraljica v spremstvu knežinje Olge ob petju drž. himne, pozdravljena z burnim aplavzom cele dvorane. Ko je zavzela častno mesto v desnem oglu dvorane, jo pozdravi stari borcev za socialno pravico, bivši ban, senator dr. Šilović. »Vaše Velikostvo je vzorna mati ne samo kralja Petra II. in obeh kraljevitih, ampak vseh otrok Jugoslavije.« Te besede izkazuje burjo odobravanja. Z ozirom na proglas Nj. Velikostva kraljice, ki ga je priobčil tudi »Slovenec«, izjavlja, da bodo divne kraljčine besede ostale globoko vtisnjene v dušah jugoslovanskih mater. Ko je vsa dvorana stoji poševno, poslana Nj. Vel. kralju Petru II., je pozdravil kongres minister za soc. politiko dr. Komnenović, ki je izjavil, da mora biti prvobiten cilj socialni politiki vsake vlade, da kljub težkim časom zagotovi našim otrokom brezskrbno detinstvo brez bolečin in trpljenja. Po pozdravu predsednika belgajske občine ličja, ki je priselil zbor z novico, da je sklenila občinska uprava ustanoviti sprejemališče za otroke, ki bo stalo 7 milj. dinarjev in s tem začela načrtno delo za varstvo zapuščenih otrok, za kar daje letno 4 milj. dinarjev in s tem vodi smoteno socialno delo za 3000 otrok, je bil z navdušenjem pozdravljen bolgarski poslanik Dimo Krzavov kot predsednik bolgarskega varstva otrok. »Dolžnost mi je, da sem tolažak izredno živih in toplih dušev, ki jih goji mlada Bolgarska napram mladi in živi Jugoslaviji. V slabotnem otroku se krije najbolj zdrav in najjačji zamelek bodočnosti.« Zatem je sledilo devet referatov, na kar je bila z ovacijami kraljici zaključena dopoldanska slavnostna skupščina.

Zavod ali družina?

Ze dopoldne in vse popoldne je zavzela razprava o vprašanju, ki se že mnogo let obravnava tudi na mednarodnih kongresih za varstvo otrok: ali odprto ali zaprto skrbstvo. Kongres se je v svojih resolucijah odločil za pravilno srednjo pot. Iz svojih bogatih izkustev kot predsednik »Narodne zaščite« v Zagrebu, ki je med vojno tišče gladnih otrok iz latre in Primorja namestila v primeroma bogatih družinah Podravine in jih s tem rešila gotove smrti vsled lakote, je dr. Šilović v svojem referatu prišel do zaključka, da more življenje in odganjanje kmečkih otrok v kmečkih rodbinah nadomestiti domačo hišo, ne pa mestnim. Vsi poizkusi, namestiti mestne otroke v kmečkih družinah, so ostali brezuspešni. Po njegovem mnenju morejo mestne zapuščene otroke, ki so navajeni klatiti se po ulicah in po malem prosjati in krasti, rešiti samo domovi, kjer so pod strogim nadzorstvom in se izuče rokodelstva, s katerim se morejo pošteno preživeti.

Sijalen referat je podal univ. profesor za otroške bolezni, Slovenec dr. Ambrožič, ki je nekako duhovni voditelj Unije. Osnovna njegova misel je bila, da je družina naravna in najboljša zaščitnica otrok. S tem je dan cilj modernega otroškega varstva. Otrokom, ki so ostali brez družinske stebre, je treba zato zagotoviti dobro družinsko ognjišče. Najzadnji je cilj otrokom, ki so zapuščeni v družini, preskrbeti dom v ustanovah. Narodom, ki mislijo na svojo bodočnost, je danes otroško varstvo važna naloga. Mnogim kulturnim narodom je danes največja briga, kako povečati število rojenih otrok in zmanjšati število smrtnih slučajev med otroci. Za tem gredo prizadevanja Italije, Nemčije itd. Pri nas je število rojstev, dasi polagoma pada, manj aktualno, ker se rodi na 1000 prebivalcev letno 34 otrok, v Italiji in Madžarski 25, drugod le po 16. Zeloštev so pa pri nas številke umrljivosti otrok: na 100 umrlih 45 otrok do 15. leta. Pri nas umre do 15. leta vsako četrto dete, drugod vsako šestdo osem. Najstrašnejša je umrljivost dojenčev, ki jih umira kar 16 v prvem letu, v Švedski in Norveški po 5. Za dojenčev največ umirajo otroci do 3. leta, pozneje manj. Izredno je pa defektibilnost, ki so samo breme sebi, družini in državi. Zato, da nimamo o teh niti točne statistike. »Brezprizornik niso samo ruski pojav, ampak tudi pri nas jih imamo mnogo zapuščenih (mangubi), ki se klatijo po ulicah, bečajo in kradejo. Ako govorimo odkrito, nismo v tem delu kljub zakonom in »kreditirani« prišli preko prvih poizkusov. Ni še urejen položaj nezakonskih otrok, niso še določene dolžnosti države, banovin in občin napram tem zapuščenim. Otroško varstvo, četudi je zgrajeno z zakonom, je še mrtev paragraf. Izvršena še ni koordinacija ustanov in organizacij, ki se bavijo z otroškim varstvom, še manj pa so zagotovljena materialna sredstva, za kar premalo dajejo imoviti sloji, premalo občine in premalo država. Ni še predrla zavest, da ni varstvo otrok samo ena najlepših, ampak tudi najvažnejših nalog moderne kulture. Našim zapuščenim otrokom se morajo na široko odpreti srca in roke! Naše zakonodavstvo, naša organizacija in vsa naša nacionalna politika mora za tem ciljem. Narodi, ki jim propadajo otroci, zaostanejo za drugimi narodi.

V zadnjih desetletjih je pridirala zamisel otroških zavetišč, dečjih domov itd. za

zapuščene otroke. Moderni domovi za dojenčce morejo res reševati svoje gojence; imajo pa veliko napako: da so zelo dragi. Zaščito v domovih moremo rezervirati samo za slabotne in bolehnne dojenčke.

Glavna napaka dečjih domov je, da doraščajo otroci v domu daleč od realnega življenja in od prirode. Dete ostane živo, ali obzorje mu je zoženo, besedni slovar skrčen, pojmi omejeni. Šele če se predšolsko dete presadi v družino, oživi, se razvije in seznani z vsakodnevnim življenjem.

V mnogih krajih je navada, da se otroci oddajajo v reje. Vseled nepazljivega in nevedčega ravnanja jih mnogo zboli in umrje. Zato so Francozi organizirali po Ruselovem zakonu »centres d'eleveurs ruraux«. Tu se starejši dojenčci in mlajši otroci nameščajo v kolonijah, ki so v središču naselja pod stalnim higijenskim in vzgojnim nadzorstvom po zaščitnih sestrah in zdravnikih. Prva taka kolonija je nastala s sodelovanjem države in privatne inicijative pred 9 leti v Lukovici. Sedaj imamo 17 takih kolonij z 250 dojenčci in 400 otroci, seveda vse premalo. Zmisel za take kolonije se med prebivalstvom širi. Velika težava je pa, ker ni dovolj zaščitnih sester in — sredstev. Zato, da privatna iniciativa še nima zmisla za take kolonije. Upajmo, da se bo v bodoče takemu koncentriranemu in kontroliranemu nameščanju otrok posvetilo več pažnje. Tu je važna naloga Unije.

Dr. Ambrožičev referat je žel opraviti o mnogo odobravanja. Na popoldanski seji so se izdelale in sprejele resolucije, ki podajajo smerne kazalce za bodoče delo za dečje kolonije. Najvažnejše izmed njih so:

1. Za zapuščene dojenčce in predšolske otroke je najcenejši, najnaravnejši in najuspešnejši način vzdrževanja in vzgojanja njih oddajanje družinam, še pred prvim letom v organiziranih kolonijah.
2. Glavni principi takih kolonij so:
 - a) zelo previdno je treba izbirati naselja za take kolonije, še bolj pazljivo dotične družine;
 - b) vsaka taka kolonija mora imeti v svojem središču zdravstveno stanico z zaščitno sestro in z dispenserjem;
 - c) tak zaščitne sestre se smejo nastavljanj samo osebe s higijensko-socialno izobrazbo in s primerno prakso;
 - d) taka kolonija mora stati pod nadzorstvom kake pediatrijske ustanove;
 - e) nekontrolirano in razcepljeno oddajanje otrok na reje se mora pobijati z zakonitimi in upravnimi odredbami.
3. Ne v kolonije, ampak v dečje domove spadajo mladi dojenčki, bolehnih otroci in otroci s težkim telesnim in duševnim napakami, dalje otroci, ki ostanejo lahko v domači družini s primerno podporo.
4. Banovinam, občinam in zasebnim organizacijam se priporoča, da se čim bolj brigajo za sistem kolonizacije zapuščenih otrok.
5. Četudi za šolsko mladino kolonije niso toliko važne, vendar se priporočajo tudi zanje, seveda pod pedagoškim nadzorstvom.

Ze dr. Ambrožič je v svojem predavanju opetovano poudarjal, kako prednjači v delu za otroka Slovenija. Še bolj je to poudarila gđ. Atanacković, ki je šef oddelka za varstvo mater in otrok v ministrstvu socialne politike. Obrazložila je pomen stare avstrijske zakonodaje in veliko delo pok. predsednika Levičnika. Organizacijo pri nas pozna zelo natančno, ker jo je osebno proučila. Zanimiv je bil tudi referat dr. Jovanoviča, ki je pokazal, kako so Madžari pred prvoratom zlorabljali otroške kolonije za madžarizacijo in higijensko nevarnost, ki preti v domovih, če so zanemarjeni (epidemija trahoma) Sobotič. Gospa dr. Vajsgajč je nazorno (z diagrami, kartami, slikami) pokazala delo, ki ga vrši mesto Belgrad. O Zagrebu pa je govorila zelo temperamentno in odkrito gđ. dr. Trbojevič, ki je neustrašeno odkrila vso pomanjkljivost administracije, ki ovira uspešno delo.

S tem je bila debata o tem važnem predmetu zaključena. Končno bodi še omenjeno, da smo na zborovanju izmed Slovencev opazili tudi še inšpektorja dr. Goršiča iz Beograda, gđ. Kern iz Celja in g. Vomerja, upravitelja Dečjega doma iz Maribora.

— Pri zaprtju, motnjah v predavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

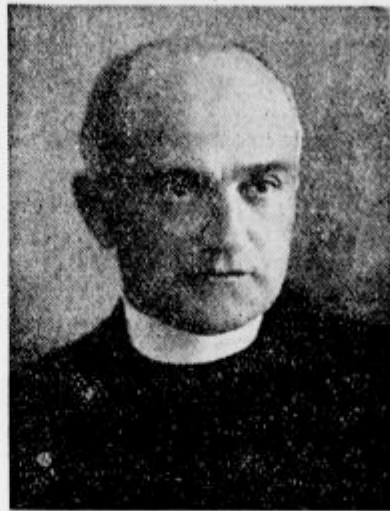
Preložitve klanca v Mednem

V načrtu preureditve in gradnje moderne državne ceste Ljubljana—Kranj se nahaja tudi preložitve znanega klanca v Mednem, ki je delal že v dobi tovarnikov velike preglednice, kajti vozniki so zmagovali ta klanec z največjimi naporii. Pa tudi v dobi modernega avtomobilskega prometa je klanec velika in trda ovira kolesarjem, motociklistom in avtomobilistom, kajti prav ta klanec je kraj nešteti nesreč in karantobov. Zato je naravno, da spada tudi preložitve klanca v razdalji 2300 m od km 628.600 do km 630.300 k važnim cestnogradbenim delom. Vsa dela za preložitve klanca so proračunana na 1.153.813 Din. Terenska sekcija za gradnjo državne ceste Ljubljana—Kranj je v skrajšanem roku 15 dni sedaj razpisala javno licitacijo o oddaji del, ki se bo 23. t. m. ob 11. dopoldne vršila v pisarni omenjene sekcije v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 7. Kavcija znaša 108.000 Din.

ALBUS

terpentinovo milo za vse dni — in za vse perilo.

Dva nova kanonika umeščena

Kanonik dr. Alojzij Zupan

Kanonik dr. Gregorij Žerjav

Na slovesen način je bilo v nedeljo v ljubljanski stolnici izvršeno umeščenje dveh novih ljubljanskih kanonikov gg. dr. Gregorija Žerjava, profesorja na državni učiteljski šoli in dr. Alojzija Zupana, profesorja na državni klasični gimnaziji. Dr. Žerjav je prejel Codellijev, dr. Zupan pa Lambergov kanonikat. Slovesnost umeščenja se je pričela ob 11 dopoldne, prisostvovalo pa ji je veliko število ljubljanskih vernikov. Umeščenje je izvršil generalni vikar in stolni prošt g. Ignacij Nadrah, v kuru pa so prisostvovali vsi stolni kanoniki, sodelovali pa so kot škofijski kancelar ravnatelj g. Jagodič ter oba stolna vikarja gg. Vindisar in Košmerlj.

Pri umeščitvi je najprej prebral škofijski

kancelar ravnatelj Jagodič obe papeški buči, s katerima sta bila novima kanonikoma podeljena kanonikata. Nato sta oba nova kanonika prisegla papežu, škofu in kapitlu ter izmolila predpisano veroizpoved. Potem sta prejela iz rok umešitelja, to je g. prošta, kanoniške insignije (moceto, kanoniški križec, prstan in biret). Oba sta odšla v kor, kjer sta dala vsakemu kanoniku kot nova člana kapitla in tovariša pax (poljub miru). Ko sta prišla pred oltar, sta zapela slovesen »Tebo, Boga, hvalimoc. Stolni cerkveni zbor je pod vodstvom msgr. Premrlja zapel zahvalno pesem.

Novoumeščena kanonika, ki sta oba visoko izobrazena znanstvenika, toplo pozdravljamo na njenem odličnem mestu!

Širši banovinski šolski odbor

V petek, dne 29. novembra je imel širši banovinski odbor v Ljubljani pod predsedstvom pomočnika bana g. dr. St. Majena sejo, v kateri je obravnaval šolske in kulturne prilike v dravski banovini v teku leta 1934-35 ter predlog proračuna prosvetnega oddelka za proračunsko leto 1936-37.

Po izvolitvi novega ožjega banovinskega šolskega odbora, katerega tvorijo kot predsednik pomočnik bana dr. St. Majen, podpredsednik načelnik prosvetnega oddelka Jos. Breznik in člani inšpektor Ivan Dolenc, ban. šolski nadzornik Iv. Strukelj in stolni kanonik dr. Alojzij Zupan, se je na novo določil tudi delokrog ožjega šolskega odbora. V njegovo kompetenco spada predvsem izvajanje banov. prosvetnega proračuna, ustanavljanje novih šol in zabavišč, preločanje, izdajanje in prezidavanje šol ter odobritev šol. proračunov.

Nato je podal načelnik prosvetnega oddelka Breznik izbrano poročilo o stanju šolstva in kulturnih prilik v banovini. Poudaril pa je tudi momente, zlasti gospodarskega značaja, ki ne dovoljujejo razmaha v zaželenem napredku. Orisal je ukrepe prosvetne uprave za potreben razvoj narodnega šolstva glede učiteljstva narodnih, me-

ščanskih, srednjih in učiteljskih šol, manjšinskega šolstva, opisal pa je tudi stanje šolskih poslopij, ustanavljanje novih narodnih šol in zabavišč. Poročal je o posestnem stanju šolskih občin, o šolskih vrstovih, o proračunih, obračunih in gospodstvu krajevnih šolskih odborov, o banovinskih učnih zavodih, o socialnih in podpornih akcijah banovine, o narodni prosveti v vseh njenih granah, telesni vzgoji in šolstvu, pomladku Jadranske straže ter o pomadku Rdečega križa.

Poročilo se je z zadovoljstvom odobrilo. Obravnaval se je predlog proračuna prosvetnega oddelka za leto 1936-37. Banovinski šolski odbor je sprejel proračun v višini 7.556.882 Din. Od lanskega je za 706.613 Din višji. Povišek je nastal vsled graditve III. drž. realne gimnazije v Ljubljani. Potrebna pojasnila k proračunu je dajal načelnik Breznik.

Sprejeti so bili tudi predlogi za zopetni sprejem absolventov učencev meščanskih šol na učiteljske šole ter predlog za ureditev poslovanja krajevnih šolskih odborov pri izvajanju šolskih proračunov z ozirom na prispevke upravnih občin ter izplačevanja stanarin učiteljstvu in nagrad veroučiteljem.

Dvojni umor v Regerči vasi

Doslej neznani ropar je umoril 78 letnega Repovža in hčer Marijo

+ Marija Repovž + Ignacij Repovž

Novo mesto, 2. decembra.

Podoben zločin, kakor je bil izvršen pred nekaj meseci v Dobravcih, kjer sta bila umorjena železniški čuvaj in njegova žena, se je zgodil v

noči od sobote na nedeljo v Regerči vasi pri Novem mestu.

Blizu cerkve sv. Roka v Regerči vasi stoji hiša, v kateri sta stanovala 78letni Ignacij Repovž in njegova hčerka Marija. Vaščanom se je čudno zdelo, da v nedeljo ves dan ni bilo na spregled ne očeta Ignacija, ne hčerke Marije, vendar na kaj hudega niso mislili. Danes zjutraj pa so stopili pogledat v hišo, kaj je z njima. Nudil se jima je grozen pogled. V stanovanjski sobi sta ležala na tleh vsa v krvi, hčerka s prezezanim vrutom, oče pa udarjen z debelim kamnom po glavi. Po sobi je vse razmetano, vsi predali so odprti. Očitno je morilec iskal denar. Tudi v drugi sobi je vse narobe, v kuhinji pa vse krvavo. Na kuhinjski mizi leži debel, robot kamen, s katerim je očitno bil ubit stari Repovž, zakaj kamna se drži še koža in lasje. Zločinec je najbrž prilezel v sobo skozi zadnje okno, ki je bilo samo pripro. Po ploščini si je v kuhinji v umivalniku umil roke, pustil okrvavljeno vodo in odšel. Novomeški orožniki so se takoj podali na kraj zločina in začeli natančno preiskovati. V času, ko to pišemo, za zločince še ni nobene sledi.

V silobranu ubil napadalca

Žalosten dogodek v Framu pri Mariboru

Maribor, 2. dec.

Snoči je bil v Framu v neki gostilni posestnik in krojač Franc Mom. Ko je zapuščen gostilno, ga je na pragu ustavila trojica mladih fantov — znanih pretepačev. Začeli so ga spraševati, kdo je v gostilni. Mom se je branil odgovora ter je dejal »poglejte same, nakar so mu fantje začeli groziti ter je eden zaklical: »Udari ga, kaj čakaš!« — Mom se je grozno zbal, pa se je hitro umaknil nazaj v gostilno, kjer je čakal še celo uro, da bi fantje, ki so ga očitno čakali pred gostilno, odšli. Opazno je potem zapustil gostilno ter, ogibajoč se razsvetljene poti, srečno prispel do Turnerjeve gostilne, kjer pa ga je eden od bojaželjnih trojice, ki je stal na preži, opazil. Zaklical je svojima pajdašema, »že gre.« in vsi trije so vdrli za njim. Mom je začel bežati, ko pa je mislil, da je že izven nevarnosti, je šel počasneje. Naenkrat so ga fantje dohiteli in se preden se je ozrl, je dobil močan udarec z železno palico po glavi. Obrnil se je proti napadal-

cu, takrat se je pa zasvetil v rokah nasprotnika nož. Mom je dvignil roko, da bi si zavaroval glavo in udarec, namenjen glavi, ga je zadel v komolec. Dobil je globoko rano v roko. Preden je nasprotnik drugič zamahnil, je Mom sam potegnil nož in v samoohranbi sunil. Zadel je Antona Grašiča v vrat ter mu prerazil žilo odvodnico. Grašič je omahnil, se umaknil, pa čez nekaj minut padel in umrl zaradi izkrvavitve. V nadaljnji obrambi je Mom zadel še drugega napadalca, 17 letnega Franca Kovačiča, dočim je tretji Ludvik Kugel pobegnil. Moma in Ludvika Kugla so orožniki iz Rač aretirali ter oddali v zapor okroglega sodišča v Mariboru. Kovačič pa leži ranjen doma. — Mom ima nevarno rano, da so ga morali prevesti v bolnišnico. Truplo pokojnega Grašiča pa čaka v framski mrtvašnici na obdukcijo. — Dogodek je močno pretresel vse okolice, ker je Mom poznan kot miren posestnik in krojač ter je bil dosedaj neznan, dočim so Grašič, Kovačič in Kugel znani protopači.

Drobne novice

Koledar

Torek, 3. decembra: Frančišek Ksaverij, spomnavalec.

Novi grobovi

† Anton Puš. V nedeljo je v St. Vidu pri Stični umrl po dolgi in mučni bolezni 84-letni posestnik g. Anton Puš, ki je užival po vsej okolici splošno priljubljenost in spoštovanje. Bil je vzgleden družinski oče, marljiv gospodar, ki se je mnogo trudil za napredek svojega posestva in vsega okraja. Osebo skromen in nikoli silil v ospredje, bil pa je vnet član šentvidskega gasilnega društva ter je bil odlikovan z zlato kolajno za državljanske zasluge. Gasilsko društvo v St. Vidu ga je imenovalo za svojega častnega člana. Poročen je bil z go. Marijo, ki je umrla pred nekaj leti. Zapuščila dve hčerki in sina, uradnika splošne bolnišnice v Ljubljani. Pokojnik je bil zaveden katoličan ter je v katoliškem duhu vzgojil tudi svojo družino. Pogreb pokojnika bo 5. t. m. ob pol 10 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v St. Vidu pri Stični. Blagumu pokojniku naj sveti večna luč, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

† V splošni bolnišnici v Ljubljani je v soboto po kratkem trpljenju umrl g. Franci Gnezda, šušatelj elektrotehniškega oddelka tehniške fakultete v Ljubljani. Pokojnikovega pogreb bo danes ob pol 3 iz mrtvašnice splošne bolnišnice. Naj mu sveti večna luč! Žalujoči g. mami, ki je izgubila edinega sina, naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je v splošni bolnišnici umrl dolgoletni uslužbenec v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano g. Matija Erjavce. Pokopali ga bodo v sredo ob 2 popoldne. Naj v miru počiva!

† Sv. Križ pri Liti. Umrl je naš najstarejši tužljak Martin Kotar, ki je bil v 93. letu.

Osebnosti

— Ban dravske banovine g. dr. Natlačen danes in v petek, 6. decembra ne bo sprejemal strank, ker bo uradno odsoten.

— Iz banovinske službe. K banski upravi v Ljubljani je na lastno prošnjo premeščena Berta Bajec, dosedanja uradnica pri okrajnem glavarstvu v Kočevju. — Za banovinskega honorarnega verovalca na kmetijski šoli v St. Jurju ob J. žel. je postavljen Martin Kozar, katehet v St. Jurju. — Reaktiviran je Janez Virant, svoječasno odpuščen častar pri okrajnem cestnem odboru v Ljubljani.

KINO UNION

TEL. 22-21

Danes zadnjič

Film velikih imen in še večje lepote:

Kraljevi valček

Willy Forst, Carola Höhn, Paul Hörbiger, Heli Pinkenzeller
Predproje vstopnic od 11—12.30 in od 15 ure dalje

— Našim naročnikom na Ježici, v Stožicah, Klečah, Savljah in na Brinju se dostavlja odslej »Slovenec« na dom že v prvih jutranjih urah brez vsakega doplačila. Obenem se bo prebivalcem zgoraj navedenih vasi vsak dan nudila prilika, da kupijo naš list v kolportaži. V nadi, da smo s tem ustregli splošni želji naših somišljenikov, vjdno vabimo vse prijatelje našega lista, da se nanj naroče, oziroma trajno kupujejo v kolportaži. Le tako bo mogoče stalno obdržati ta način dostave lista.

— Vzajemnost, društvo duhovnikov ljubljanske škofije, ima v petek, 27. decembra 1935 pop. ob pol 3 v posvetovalnici Jugoslov. tiskarne v Ljubljani, svoj redni letni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev letnega računa. 6. Volitev odbora. 7. Volitev nadzorstva. 8. Služajnosti. Ako bi ta občni zbor ob določenih uri zaradi nezadostnega števila navzočih članov ne bil sklepčen, se bo z ozirom na § 8 društvenih pravil pol ure pozneje vršil drug občni zbor, ki more veljavno sklepati brez ozira na število navzočih članov. Odbor.

Če hočeš vesel, čvrst in zadovoljen biti, moraš vedno

NAŠ ČAJ — piti!

— Tožba dr. Bohinjec contra dr. Bajželj. K notici pod tem naslovom, ki smo jo prinesli v sobotni številki »Slovenca«, priložujemo, da je po § 311 k. z. sodnik dolžan prekiniti zapravo o tožbi zaradi klevete, če je predmet klevete kaznivno dejanje, ki se preganja po službeni dolžnosti. Resničnost činjenice se more v tem primeru dokazati samo s pravomočno obsodbo sodišča. Colker se postopanje zaradi tega dejanja ne dovrači pravomočno, se postopanje zaradi dejanja klevete odloži. Odločba sodišča po § 311 k. z. je torej akt samo formalno-procesualnega pomena, in se mora v slednjih primerih vedno tako postopati, s čimer pa ni rečeno, da je tožitelj dr. Bohinjec res kaj zagrešil. To pojasnimo, ker nečemo nikomur krivice delati.

Prvovrstni cviček

nudi v vsaki množini

Vinarska zadruga v Kostanjevici

— Po nalivih — sever in jasno. Kakor je videti, nam december prinaša dokaj milo vreme, a nalive, ki so trajali ponoči in včeraj jutraj do dopoldne. Vsega je padlo včeraj v Ljubljani do 7 jutraj 16.2 mm dežja. Okoli 11 dopoldne je zapihal sever, ki je mahoma razgnal deževne oblake. Imel pa je hud boj z jugozapadnikom. Okoli polnočja je bil ob jasni krasi pogled na Kamniške planine, ki so se pokazale v vsej svoji kristalnosnežni krasoti. Zapadlo je po planinah mnogo novega snega prav globoko v doline, do približno 800 m nizko. Nalivi pa so odpravili po krških gozdovih in drugod sneg, ki je izginil iz vseh vrhov od Sv. Abaca tja do Sv. Treh kraljev. Vode so precej narasle. Novembra je padlo vseh padavin 117.4 mm, največ 26 mm 17. nov. Meteorološki zavod je včeraj jutraj zaznamoval zanimiv pojav. Barometer je včeraj pokazal v Ljubljani najnižje letno stanje — 739.6 mm, v Mariboru pa je bilo še nižje, 735 mm. Pozneje se je barometer za nekaj točk dvignil.

— Omejen obrat v rudniku v Kočevju. Na naš članek v sobotni številki nas prosi TPD, da pojasnimo, da se je zmanjšalo število delavskih dni v rudniku Kočevje za mesec december samo iz razloga, ker je bilo TPD dodeljenih od strani državnih železnice dostojnega kontingenta samo 200 ton. Družba se je in se bo tudi nadalje trudila doseči vpostavitve prejšnjega kontingenta 1200 ton pri dobavi državnih železnice iz tega rudnika. Redukcija dela v rudniku Kočevje se je izvršila tedaj samo iz razloga, ker je bil TPD ta kontingent zmanjšal.

Vsi govorniki

odvetniki, profesorji, učitelji, duhovniki in pevci nujno potrebujejo Mr. Bahovčeve

„Smreka“ bonbone

Izdelani so iz smrekovega ekstrakta in mentola. Radi tega vzdržujejo svežost glasu, ublažujejo kašelj in hripavost.

Nadalje desinficirajo usta in grlo, preženejo želo, razbistrijo glavo. So pa tudi prijeten pripomoček pri omejitvi prekomerne kaje. Zavrtiki po Din 3.— in 5.— v lekarnah in drogerijah.

Apoteka

Mr. L. Bahovec

Ljubljana, Kongresni trg 12.

— Kupimo: Takšni zakon iz leta 1932. Po-
uodbe na Jugoslovansko knjigarno v Ljubljani.

— S. M. Felicita Kalinšek, Slovenska kuharica. Osmo izpopolnjena in pomnožena izdaja. — Strani 728, 34 barvnih tabel, mnogo ilustracij v besedilu, vezava v celo platno. Založila in izdala Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1935. Cena 100 Din. Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je S. M. Felicita Kalinšek svojo veliko »Kuharico« vnovič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več, kakor še tako gostobesedna reklama. Odlična in priznana avtorica je strnila vsa stara in najnovejša dognanja kuhinjske umetnosti. Snov je obdelala nad vse pregledno, izbira receptov in navodil je silno bogata. Lahko rečemo, da je to najpopolnejše delo te vrste, kar jih Slovenci imamo. Več kakor vse drugo pa pove dejstvo, da se je sedmi tisk te knjige prodal v 12.000 izvodih in da je knjiga šla doslej že v nad 100.000 izvodih med slovenske gospodinjice. Knjiga je vredna tega uspeha, zato jo toplo priporočamo.

— Pojasnilo k članku »Občni zbor sorodnikov«. Dne 21. t. nov. je »Slovenec« pod tem naslovom poročal tudi o nekem akademskem zborovanju na univerzi in v tej zvezi omenil tudi zastopnika ak. kluba »Mladi Triglav«, čez, da je v svojem govoru napadel Vatikan in kljub dani besedi žilil svetovni nazor svojih katoliških tovarišev, ter da je tudi ob tej priliki poveljeval in slavil sovjetsko Rusijo kot živo pravico in zatočišče vsega blagostanja in sreče. Naknadno smo se informirali in mogli ugotoviti, da zastopnik »Mladega Triglava« o Vatikanu sploh ni govoril, glede Rusije je pa le izjavil, da je za mirno politiko sovjetske Unije.

Mladim materam

in ženam po večkratni nosečnosti pomaga naravna

Franz-Josefova

grenka voda — največkrat je v mahih množinah —
rednemu delovanju črev.

Rog. po min. soc. pol. in nar. zdr. S. hr. 15485, 36. V. 35.

— Dva junaka noža. Miha Lavtižar, 51-letni posestnik iz Mojstrane, je bil pred malim kazenskim senatom obtožen zločina uboja, ker je 14. oktobra letos v Mojstrani z nožem zabil Janeza Vilfana v podključnico ter mu prerezal žilo-odvodnico in rebro mreno. Vilfan je v nekaj minutah umrl. Lavtižar se je izgovarjal s silobranom in da je bil vsled vinjenosti ves zmešan. Obsojen je bil zaradi prekrščenja silobrana na 2 leti strogega zapora. Drug junak noža Jože Stupar, 23-letni mizarjski pomočnik z Brega pri Kamniku je 25. marca lani v Zaprcah pri kamniškem glavnem kolodvoru z nožem oklal Jerneja Funta. Trajno mu je pobil desni mizec in prstanec. Obsojen je bil na 8 mesecev strogega zapora.

— 7. decembra je zadnji rok prijave za Putnikov izlet s posebnim vlakom na Dunaj. Odhod iz Ljubljane, gl. kol. 14. decembra ob 18.16 v posebnem vagonu. Vožnja tja in nazaj v III. razr. stane 280 Din, potni list 50 Din, prehrana in prenočišče po izbiri hotela 330—590 Din. Ne zamudite te prilike poceni ogledati si znamenitosti Dunaja pod strokovnim vodstvom. Prijave in program pri Putniku v Ljubljani.

— Nesreča s smodnikom. Otroci Karlek, Ivan, Franček in Petriček pri Prevaljah so iztaknili neke smodnik. Igrali so se v kuhinji tako, da so vsipavali smodnik na žareče ogelje. Nesreča pa je hotela, da je skočila iskra v rog, napolnjen s smodnikom. Pri eksploziji je zagnalo otrokom plamene v obraz ter jih hudo opeklo. Ivanček se je vnela celo obleka, ki so jo pa otroci že pravčasno pogasili, da ni dobil hujših opeklin. Boječ se kazni, so otroci lagali, da jih je obstrlil neznan človek s puško. Vendar je prišla resnica na dan in tudi kazen potem ni izostala...

Otvoritev hiralnice na Vrhniki

Vrhnika, 1. decembra.

Vsem občanom je znano, v kako zanemarjenem stanovanju so bili vrhniški občinski reveži. Zato je že Občinska hiralnica pred nekaj leti pod predsedstvom bivšega poslanca g. Brenčiča in pod zupanovanjem dr. Marolta kučila hišo, v katero naj bi se preselili reveži. Ta načrt je čakal, dokler ga ni izpeljal sedanji predsednik občine in narodni poslanec Hečevar. Danes ob 11 je bila otvoritev hiralnice. Pred hišo se je zbralo poleg obč. odbora in uradnih zastopnikov mnogo občinstva. Predsednik občine je nagovoril navzoče, podal natančno zgodovino te ustanove, izročil varstvo revežev č. šolskim sestram, se zahvalil vsem, ki so kaj pripomogli in naprosil g. dekana, da je poslopje blagoslovil. Vsi so vstopili v poslopje in v 1. nadstropju je bil blagoslov hiše. Nato se je g. dekan Kete zahvalil Bogu, da se je uresničila tako potrebna ustanova, zahvalil se je vsem, ki so pripravljali to ustanovo, zahvalil posebno predsedniku občine, ki je z veliko vnamo hotel povoljno rešiti in tudi dobro rešil socialno vprašanje vrhniških revežev. Potem so si navzoči ogledali vse prostore, v katere so se prejšnji dan reveži že vselili.

Ljubljana

Vse za otroke

Akeja mestne občine za pomoč našim najbednejšim in najmlajšim soneščanom ugodno poteka. Posebno pa je odziv med šolsko mladino hvalevreden in razveseljiv. Nekateri razredi kar tekmujejo med seboj, kdo bo nabral več podpisov za to res vevlačno akejo. Pogrešamo pa odziv med premožnejšimi sloji Ljubljane, ki pa, upamo, ne bodo zaostali za drugimi in žrtvovali po svoji moči za otroke.

— Član: APZ! Danes ob pol 3 bomo zapeli pokojnemu tovarišu-pevcu Gnezdi Francu. Pogreb bo izpred mrtvašnice veže splošne bolnišnice.

— Mohorjeve knjige v stolni knjižnici naročene, se dobe v stolnem knjižničarju. Naročnina za drugo leto 20 Din naj se precej poravnja. — Stroški 3 Din.

— Sv. Miklavž pride 5. t. m. ob petih pop. v belo dvorano hotela Union. Otroci prosite svoje starše, da pobite z njimi k sv. Miklavžu. Želje naj se sporočijo istega dne v »Beli dvorani« med 1 in 3 popoldne. — Kršč. žensko društvo.

— Miklavž bo prišel v Moste v Ljudski dom v četrtek, 5. t. m. ob pol 8 zvečer z množnim spremstvom in pestrim sporedom za otroke. Njegova pisarna sprejema naročila itd. v Ljudskem domu v četrtek od 3 popoldne naprej. Dvorana bo zakurjena.

— Preizkušnja terena za vseučiliško knjižnico. Te dni so prišli z virtualni deli na prostoru, kjer je svoječasno stal knežji dvorec. — Knežji dvorec je bil svoječasno arhitektonsko najbolj pomembna zgradba v Ljubljani, po potrebi, ki je to stavbo nekoliko razmisljal, pa so ga podrli. Zemljišče je bilo zadnja leta last mestne občine, ki ga je odstopila brezplačno za zgradbo vseučiliške knjižnice. Ker so se prva dela torej že začela, je upanje, da dobi Ljubljana v kratkem novo, lepo in ponosno stavbo, ki bo vsej slovenski znanosti v čast, namreč toliko zaželeno vseučiliško knjižnico.

POZOR!

POZOR!

Izš'o je:

Dr. Mih. Opeka

DROBCI

62 petminutnih govorov

Naroča se v

JUGOSLOVANSKI KNJIGARNI

Cena Din 24.— in pošlino

— Karlovska in Dolenjska cesti. Te dni se je pri mestnem županu dr. Ravničarju zglasila deputacija prebivalcev Karlovske ceste ter mu izročila spomenico o nezgodnem stanju te ceste, ki je ena najbolj važnih prometnih poti v Ljubljani, je pa skrajno zanemarjena ter nujno potrebna tlakovanja. Župan dr. Ravničar je deputacijo ljubezno sprejel ter z razumevanjem poslušal želje. Obljubil je, da bo v tej zadevi posredoval in da bo spomenico predložil hanski upravi. Karlovska cesta je namreč državna in ne mestna ter je mestna občina popraviti ne more, tudi ako bi jo hotela. — Z dolenskega okraja dobivamo dan za dnem pritožbe o skrajno slabem stanju Dolenjske ceste. Tudi ta cesta je državna in za Dunajsko cesto morda najbolj prometna žila, ki vodi v Ljubljano. Prebivalci dolenskega okraja so skromni in ne zahtevajo asfaltirane ceste, pač pa naj bi bila cesta vsaj pošteno nasuta z gramozom ter cestnišče utrjeno. Poleg tega si prebivalci dolenskega okraja žele vsaj bodnik, da ne bodo pešci hodili po samem blatu. Pravi škandal pa predstavlja dovozna pot z Dolenjske ceste na dolenski kolodvor. Prostolnica Slovenije ima pravico zahtevati čimprejšnjo odstranitev teh prometnih smrat pred svojim pragom.

— Nagla smrt. V nedeljo zvečer je umrl nagle smrti g. Anton Zajc, tesar na Galjevi 226. Zapuščila dve hčerki. Pokojnik je bil star 64 let med svojimi sosedi splošno priljubljen. Naj počiva v miru! Žalujočim naše sožalje!

— Kino Kodeljeva igra danes ob osmih dva sporeda: Lovci biserov in Muzikus. Cene znižane.

— Najlepše darilo za Miklavža je zbornik »Slovenska fotografija«. Dobi se v knjigarnah in pri Foto klubu — Spediceja »Grom«, Kolodvorska 41.

— Na modni reviji si ogledite izdelke modnega salona Lombar Alojzij, Celovška c. 53.

— Srajce, modne in športne, kravate, naramnice, žepne robce ter razno jrgrovo perilo, kupite v Vašo zadovoljnost le pri trdki Miloš Karničnik, Stari trg 8.

Trbovlje

V torek zadnji dan radio razstava v gostilni Volter, Trbovlje. Isti ugodni prodajni pogoji.

Št. Jernej

Društveno življenje je zadnje čase pri nas precej razgibano. Z lepim uspehom smo odigrali »Slehnika« in »Razvalino življenja«. V nedeljo popoldne pa nas obišče v dvorani Miklavž s svojim spremstvom. — Poleg dramskega, pridno delujejo tudi vsi drugi odseki.

Gorjance pokriva sneg, v prisojni vasi Drča pa je Fani Cekuta našla lepe rdeče jagode in jih s koreninami vred prinesla dopisniku v dar. Olepševalno društvo, ki si ga želi dopisnik »Domoljub« v našem kraju, že daj časa obstoja, a še ni ničesar doseglo, ker nima sredstev. Poselniki zanemarjenih domovov pa tudi nočejo ničesar žrtvovati v olupševalne namene. — Hlev in gnojnice pred cerkvijo je res rari v smramo, a upamo, da bo zadeva spomlad, ko se izseli sedanji zakupnik, zadovoljivo urejena.

Novo mesto

Skiopitno predavanje o Aheziniji bo v torek 3. decembra ob 20 v dvorani Prosvetnega doma. Predava g. prof. Dobovšek. Vstopnina za sedeže 4 Din, stojališča po 2 Din.

Miklavž pride v četrtek, 5. decembra ob 5 popoldne v Prosvetni dom, kjer bo po lep otroški igrici obdaroval velike in majhne otroke. Darila se sprejemajo od 2 popoldne dalje v sejni sobi Prosvetnega doma (poleg hišne kuhinje).

Proslava zedinjenja se je vršila v nedeljo popoldne ob 11 v kapiteljski cerkvi in na šolah.

Skofia Loka

Sv. Miklavž bo v Društvenem domu v četrtek popoldne za mladino, zvečer ob 8 pa samo za odrasle.

Maribor

— Dr. Janko Bezjak na zadnji poti. V nedeljo popoldne se je vršil veličasten pogreb pokojnega prosvetnega inspektorja, vladnega svetnika dr. Janka Bezjaka na pokopnem pokopališču. Na poslednji poti ga je spremljal nepregledna množica njegovih mnogoštevilnih prijateljev in znancev ter uglednih predstavnikov mariborskega javnega in kulturnega življenja. Saj je bil pokojnik markantna osebnost v Mariboru, kjer je deloval svoječasno kot profesor ter se je povrnil nazaj, da je preživel tu leta svojega pokoja. Pretresljive žalostinke sta mu zapela združena moška pevska zbor Maticice in »Maribor« pod vodstvom kapelnika Gašpariča. Pokojnik je bil med ustanovitelji Maticice in dolgoleten član »Maribora«. Ob odprtem grobu se je od njega poslovil v krasnih besedah stolni kanonik in mestni župnik msgr. Mihael Umek ter slavlil njegove zasluge za stolno in frančiškansko župnijsko cerkev ter za Cecilijansko društvo v stolnici, kjer je pokojnik mnogo let pel na koru. V imenu šolske matice je izrekel poslovilne besede šol nadzornik v p. Senkov.

— Pogreb mladega junaka. V Mostarju se je smrtno ponesrečil podnarednik-pilot Vilko Vizintin, rojen v Kopru, pristojen pa v Mariboru, kjer še živi njegova mati. Truplo mladega junaka pripeljejo v Maribor, pogreb pa bo danes popoldne ob 3 iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Pokopali ga bodo z vsemi vojaškimi častmi. Naj počiva v miru.

— »Maribor« v našem radiju. V soboto bo nastopil v radiju pevsko »društvo« »Maribor« pod vodstvom pevovodje Gašpariča in s sodelovanjem tenorista Avgusta Živka. Nastop se bo vršil v Karlinovi dvorani.

— »Divji tovor« v Grajskem kinu. Še danes in jutri se predvaja v Grajskem kinu lep kulturni film »Divji tovor« s krasnimi in zanimivimi posnetki življenja in zivalstva na Cejlonu in na Malajskih otokih. Film je tako zabaven, kot poučen in primeren za šole, kakor za odrasle.

— Zagrebški godalni kvartet, ki ga sestavljajo profesorji zagrebškega konservatorija Miranov, Graf, Aranay in Fabri, do nastopil v četrtek zvečer v mariborskem gledališču. Koncert bo za red A. Na ta umetniški užitek opozarjamo ljubitelje dobre gode.

— Tujski promet je bil v preteklem mesecu v Mariboru razmeroma neznan. Policiji je bilo priglasišnih 2076 tujcev od tega 697 izozemcev. — Terezija Bäuerle. V Gosposki ulici 56 je umrla v starosti 74 let gosposka Terezija Bäuerle, hišna posestnica in sestra lastnika znane trgovine s klavirji Bila je dobra in plemenita žena. Pogreb bo danes popoldne ob pol 3, na mestnem pokopališču na Pobrežju. Svetila ji večna luč, preostalom naše sožalje.

— Mariborski muzej — pokrajinski muzej. Na zadnji kulturni konferenci slovenskih mest v Ljubljani se je sprejelo načelo, da se prizna mariborskemu muzeju značaj pokrajinskega muzeja.

— Prihodnja kulturna konferenca — v Mariboru. O kulturni konferenci slovenskih mest, ki se je vršila v Ljubljani, se je v javnosti pred nekaj dnevi obširno razpravljalo. Prihodnja taka konferenca pa se bo vršila v Mariboru, in sicer v februarju ali marcu. Obravnavali se bodo na njej sklepi zadnje konference. Kronika slovenskih mest, splošen položaj slovenskih mest, vprašanje slovenske folklore ter nekateri specijalni mariborski problemi.

— Dražba odvzetega orožja bo dne 7. decembra na okrajnem glavarstvu Maribor, desni breg, soba št. 34.

— Za napredek našega planinstva. Mariborski industrijalec g. Herman Berg je daroval za Mariborsko kočio pianino. Veletrgovec g. Miloš Oset je daroval za Senjorjev dom popolnoma novo opremo za eno sobo. G. Selovc Jože, glavni zastopnik tvornice »Dugares« v Ljubljani, je daroval mariborski podružnici SPD v planinske svrhe znesek 1000 Din.

— Smrtna žrtev napada. Pred nekaj dnevi se je napotil železniški upokojenec Martin Podgornik iz Maribora pe proti Vurbergu. V bližini Vurberga so si privoščili fantje s stariim možem surovo šalo ter so ga vrgli v potok. Reče je dolgo časa ždel v globoki grabi, dokler ga ljudje niso našli in rešili. Za posledicami je v ptujski bolnišnici umrl. Truplo pokojnega so včeraj prepeljali v Maribor.

— Srebrno cigaretno dozo je izgubil v nedeljo med 5. in 6. uro popoldne prof. Franjo Buš na Aleksandrovi, v Vrazovi ali Gregorčičevi ulici. Najditelj naj jo odda na okrajnem načelnstvu v sobi št. 40.

— Tat v stanovanju. Mesarski pomočnik Ivan Klaus je zaslužil v svojem stanovanju v Vetrinjski ulici tata, ko je ravno jemal obleko iz omare. Prijel ga je in izročil policiji. Stariček je 24letni mizarjski pomočnik Ivan P. iz Smetanove ulice.

Ogled regulacije Savinje

Celje, 2. dec.

Včeraj je prisel v Celje načelnik hidro-tehničnega oddelka ministarstva za zgradbo g. Ante Celegin iz Belgrada radi pregleda regulacijskih del na Savinji v Tremerju. — Dela so dovršena ter bodo koncem meseca januarja kolavdrana. G. načelnik se je izrazil o delih zelo pohvalno ter obljubil, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se tako lepo započeta regulacijska dela na Savinji nadaljujejo. Popoldne se je vršilo posvetovalje predvsem radi nadaljevanja del ter najetja posojila, ki je neobhodno potrebno za nadaljevanje regulacijskih del na Savinji.

Ptuj

Proslava Zedinjenja. V Ptuju smo dan Zedinjenja v nedeljo 1. decembra kot državni praznik proslavili na slovesen način. Ob 10 se je vršila pontifikalna sv. maša v mestni župni cerkvi sv. Jurja, katero je daroval infatirani prosti gosp. Ivan Greif ob številni asistenci. Pontifikalne maše so se udeležili predstavniki vojskarih in civilnih oblasti, društva in korporacij, ter velika množica občinstva. Tudi četa vojašva je bila navzoča. Po službi božji se je vršil mimohod pred mestno palačo z mestno godbo na čelu. Mesto je bilo docela v zastavlju.

Znižanje najemnin. Mestna občina namerava znižati najemnine stanovalcem v svojih hišah. Znižanje bo znašalo od 10 do 20%. — Umesno bi bilo, da tudi ostali hišni lastniki sledijo temu vzgledu in znižajo itak visoke najemnine.

Razstava slik. V posvetovalnici na mestnem magistratu je razstavil slikar brez rok, Aleksander Klein, svoje slike.

Lepo darilo. Znamo trditi, da perutnino Reinhard v Ptuju, je darovala 5000 Din za ptujske mestne reveže. Posnemanja vredno.

Gospodarstvo

Nerešeno vprašanje:

Kako izvršiti razdolžitve kmetov?

Vprašanje razdolžitve kmetov je še vedno odprto, dosedanje poizkuse rešitve smatrajo kmetje sami in njihovi upniki le za provizorije. Načrta za definitivno rešitev — zavedati se moramo, da je tudi definitivnost le relativni pojem — sta v bistvu dva, ali naj odplačamo upnike kmetov z državnimi obveznicami ali pa z denarjem, ki naj bi bil v ta namen izdan. Pred par dnevi je bila na tem mestu priobčena vsebina članka dr. Vlade Markovića, kjer je bil o tem govor. Dr. Marković je odločno proti enemu in drugemu načinu razdolžitve in dopušta le tretjo možnost, da država s svojimi sredstvi, — kje naj jih vzame, to razmišljati in dognati je stvar vlade —, odplača upnike. Argumenti, ki jih navajajo nasprotniki konverzije z izdajo obveznic ali novega denarja, so gotovo vredni uvaževanja, toda če upoštevamo samo te argumente, je rešitev vprašanja razdolžitve nemogoča.

Pri rešitvi tega vprašanja, ki naj bo zadovoljiva za celotno gospodarstvo, ne smemo pozabiti, da ima dve plati: dolžnike-kmete in upnike. Gotovo bi se dala razdolžitev potom konverzije v državne obveznice prav dobro rešiti za kmete in eventualno tudi za privatne upnike. Nerešeno pa bi ostalo vprašanje denarnih zavodov. Če bi prejemali od kmetov doznikov plačilo v obveznicah, si k svojem ozdravljenju ne morejo ničesar pomagati, pa četudi bi bilo določeno, da jih morajo uporabljati naprej za izplačilo vlog. Rešitev z obveznicami bi bila enostranska.

S plačilom kmetovskih dolgov z novim državnim denarjem, ki bi imel prislilni tečaj in bi dolgi bili prenešeni na kakšen obstoječ ali novo ustanovljen državni zavod, ki bi konverzijo izvršil, bi bilo ugodno obem platem. Kmeti dolžniki bi dobili ugodnejše pogoje za obrestovanje in odplačilo, mogoče tudi znatnejši odpis dolgov, upniki pa denar. Kakor pa je navidez ta rešitev enostavna, ima svoje težave. Koliko naj izda država novega denarja za plačilo kmetovskih dolgov, in kakšni izmeri naj dolgove prevzame? Ali ne bi izdala novega denarja bila inflacija z vsemi svojimi slabimi posledicami za gospodarstvo?

Višino kmetovskih dolgov cenijo v državi na 3 milijarde dinarjev. Če bi hoteli odplačati vse upnike, bi bila torej potrebna ta vsota novega denarja. Z ozirom na naš dosedanj denarni obtok, sedaj znaša obtok v bankovnih Narodne banke Din 4752,3 milij., bi bilo tako povišanje toliko, da bi vsak nasprotnik kvantitativne teorije denarja moral priznati, da bo to povišanje imelo za posledico padec denarne vrednosti. Nastopila bi torej inflacija z vsemi okolnostmi, ki jo spremljajo.

Vsa povišanja obtoka pa ne pomeni še inflacije, tudi v naši državi smo že imeli višji obtok, kakor pa ga imamo sedaj. Tako je na primer koncem l. 1929 znašal denarni obtok Din 5817,9 milij., žiro računi pa Din 1250 milij., koncem l. 1930 pa 5396,5 milij. in žiro računi 667,2 milij. in vendar tedaj nismo mislili na inflacijo. Ko se je izvršila stabilizacija dinarja, to je 28. junija 1931, je denarni obtok znašal 4563,8 milij., druge obveznosti po vidu, ki jih je imela Narodna banka in ki se morejo vsak čas pretvoriti v obtok, pa so znašale še 1010,8 milij. K sedanjemu obtoku je treba sicer priležati še obtok kovanega denarja, katerega smo ob stabilizaciji imeli le malo, sedaj pa znaša približno eno milijardo, od katere se pa dobra petina skoraj vedno nahaja v blaginjah Narodne banke in torej za obtok ne pride v poštev. V splošnem je pa situacija ta, da imamo za par sto milijonov dinarjev večji obtok kot ob stabilizaciji.

V zadnjih letih so nastopili v gospodarstvu momenti, ki sami na sebi zahtevajo večji obtok. Tezaviranje denarja in počasnejše kroženje vseh izločitve denarnih zavodov iz prometa sta imela za posledico, da je za promet potrebna večja množina denarja. Na drugi strani pa učinkuje zmanjšanje poslovnega obsega in znižanje cen na zmanjšanje obtoka.

Vendar pa samo argumenti proti inflaciji ne morejo biti odločilni proti vsakemu zvišanju obtoka. Gotovo zvišanje bi naše gospodarstvo brez dvoma preneslo brez vseh inflacijskih posledic in bi mu bila taka pozitivna dobrodošla. Važno je le, da ne gremo predaleč.

Moglo bi se tudi govoriti o tem, če naj ne bi bilo boljše, da namesto državnega denarja zviša Narodna banka svoj obtok za račun države. Seveda bodo nekateri ugovarjali, da tega ne dopu-

šča, zakon o Narodni banki, da ne bi bilo kritja itd. Zakon bi bil potreben tudi za izdajo državnega denarja in to čisto zakonodajno vprašanje ne more biti ovira, ko gre za rešitev gospodarskih vprašanj tolike važnosti.

Ker torej v smislu teh izjavanih ne bomo potom konverzije z izdajo državnega denarja rešili celotnega kompleksa kmetovskih razdolžitve — z novim denarjem, naj bi se dobil le en del za razdolžitve potrebnih sredstev —, bo torej treba iskati še druga pota.

Načini razdolžitve ne izključujejo eden drugega. Če se za del kmetovskih dolgov izvrši konverzija z uporabo kakšnih novih sredstev, bi se lahko za drugi del izvršila z obveznicami. Umetna bi bila konverzija z obveznicami, v kolikor pridejo v poštev privatni upniki kmetov. Privatni upniki bi bili mesto z denarjem odplačani z državnimi obveznicami. Pa tudi drugi upniki, na primer denarni zavodi, bi mogli dobiti v plačilo obveznice za tisti del dolgov, ki nima več kritja v vrednosti zemljišč. Seveda nastane zopet novo vprašanje: določitev vrednosti. Priznam, da je to posebno poglavje, vendar, če so ga načele že dosedanje uredbe o zaščiti kmetov, potem se ga tudi tu ne bi bilo treba izogibati.

Dr. Vlado Marković prizna kot edino možni način ureditve vprašanja razdolžitve kmetov, da država da na razpolago potrebna sredstva. Tudi ta izhod ne bi smel ostati neuporabljen, ampak se ga bi bilo treba poslužiti poleg že obeh navedenih načinov.

Če država smatra, da je razdolžitev kmetov v interesu celokupnega narodnega gospodarstva, potem mora tudi sama nositi vsaj del bremen te razdolžitve. Dosedaj je kaj malo pokazala, da bi bila pripravljena prevzeti nase kakšno žrtvo. Obljuba je sicer tu, toda takih obljub ni mogoče eskontirati. Za danes nima nobene vrednosti. Upniki vsega bremena kmetovske zaštite ne morejo nositi. Saj so denarni zavodi sami zaščitni potrebni. Pri vsem razumevanju za položaj državnih financ se zdi, da bi se morala kje dobiti možnost za kaj več kot obljube. Zlasti bi bilo potrebno, da država prevzame žrtve nase v slučaju prezadolženosti kmetov, torej tam, kjer bo šlo za odpis dolgov. Država smatra, da je ohranitev gospodarskih eksistenc prezadolženih kmetov v njenem interesu. Logično je, da izvede to, kar smatra za potrebno in da stroške svoje podporne akcije tudi sama plačuje. Skupnost bo k temu itak pritegnjena posredno potom obdavčenja in se na ta način bremena vendar bolj pravilno razdelijo, kot pa če se vse prevladi samo na ramena upnikov.

Zdi se, da vprašanje razdolžitve še ni dozorelo za rešitev, ampak da le počasi dozoreva. Od pravilne rešitve zavisi veliko. Nepravilna utege postati usodopolna in prinesiti eni strani več škode kot drugi koristi. Zato je prav, da bi temu vprašanju posvečali še več pozornosti in več skrbi. Za rešitev pa bo treba uporabiti vsa pota, ki so na razpolago, gledati pa bo zlasti treba, da bodo res upoštevani interesi skupnosti in da rešitev ne bo enostranska.

Dobave. V intendanturi Dravske div. oblasti v Ljubljani se vrši dne 9. decembra t. l. direktna pogodba za nabavo 41000 kg svinjske masti in 10000 kg olja. — Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 10. decembra t. l. ponudbe glede dobave 5000 kom. growerjevih obrobovk, 20.000 kom. tirnih žebeljev in 3300 kom. navadnih spojin vijakov. — Pri komandi 16. artiljer. polka v Ljubljani se vrši dne 10. decembra t. l. javna ustmena dražba za prodajo pomlji in odpadkov od vojaške hrane in dne 11. decembra t. l. za prodajo kosti. — V inženjerskem oddelku staba Dravske diviz. oblasti v Ljubljani se vrši druga ofertalna licitacija za oddajo popravila I. objekta vojašnice vojvode Mišića v Ljubljani. — Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Odlog plačil so dobile posojilnice: Hranilnica in posojilnica v Trzinu za 6 let od 24. okt. 1935 naprej za dolgove pred 24. avg. 1935, obrestna mera 2%. — Hranilnica in posojilnica v Veržetu za 6 let od 24. okt. 1935 za dolgove pred 24. avg. 1935, obrestna mera 3%. — Hranilnica in posojilnica v Vodichu za 3 leta od 22. okt. 1935 za dolgove pred 13. avg. 1935, obrestna me-

RES JE, DA STE OBLEČENI!

All za isti denar bi mogli biti z našim štolom boljše oblečeni.

Cene naših stolov so od 80— do 180— dinarjev.

INDUSTRIJA VOLNENIH Tkanin

VLADA TEOKAROVIC & KOMP.

Paraćin

ra 2%. — Posojilnica v Zagorju ob Savi za 5 let od 24. okt. 1935, obrestna mera 2% računajoč od 10. V. 1935. — Hranilnica in posojilnica v Zgor. Besnici za 5 let od 24. okt. 1935 za dolgove pred 3. dec. 1934, obrestna mera 2%. — Hranilnica in posojilnica v St. Vidu pri Zatični popravljajo objavo v tem smislu, da je obrestna mera za stare vloge 2 1/4%.

Železarna v Zenici odpušta delavstvo. Uprava »Industrije železa« d. d. v Zenici je 30. pr. m. odpovedala 1025 delavcem. Svojo odpoved je uprava motivirala s tem, da so se v skladišču nakopičile velike množine izdelkov. Pričakujejo, da bo železarna v polovici decembra svoj obrat popolnoma ustavila ter bo začela ponovno s delom po parmetačnem počivanju. Železarna zaposluje povprečno 1100 delavcev, torej je sedaj odpovedano vsemu delavstvu, razen tistim, ki so potrebni za razna vzdrževalna dela. »Industrija železa« je radi zmanjšane uporabe železa že skozi nekaj let prisiljena, da letno za nekaj mesecev ustavi obratovanje.

Pri hemoroidih (zlati žili)

zaprtju, omotici, povzročeni vsled zaprtja, prinaša uporaba

Franz-Josefoje

grenke vode prijetno colajanje.

Res. po mdr. soc. pol. in nar. zdr. 8-br. 13483, 35. V. 35.

Borza

Dne 2. decembra 1935.

Denar

Dvignili so se tečaji Londona, Newyorka, Pariza in Prage. Ostali so neizpremenjeni.

Avstrijski šilling je v privatnem kliringu na ljubljanski borzi notiral 8.77—8.87, na zagrebški 8.845—8.945 (8.895), na belgrajski pa 8.7026—8.882. Nemška marka v Ljubljani ni notirala, v Zagrebu pa je bila čvrstejša in sicer 14.765—14.965 (14.865), v Belgradu pa je notirala 14.7237—14.9237. Angleški funt je ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 252.20—253.80, ista notacija je bila na belgrajski borzi, v Zagrebu pa se je dvignil na 253.15—256.75 (253.95). Grški boni so se v Zagrebu dvignili na 29.65—30.35 (30), v Belgradu pa so notirali 30.25 bl. Po španski pezeti je povpraševanje vedno večje, radi tega, ker uvoz iz Španije narašča, kar je posledica sankcij proti Italiji. Zaradi tega raste tudi pejeta, v Zagrebu je notirala 6.465—6.565 (6.515), v Belgradu pa 6.50 den.

Ljubljana. Amsterdam 2975.70—2990.29. Berlin 1756.08—1769.95. Bruselj 742.49—747.56. Curih 1421.01—1421.01. London 216.41—218.47. Newyork 4362.54—4398.86. Pariz 289.60—291.03. Praga 181.78—182.89. Trst 353.87—356.96.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 1.211.772 Din.

Curih. Belgrad 7.02, Pariz 20.38, London 15.26, Newyork 309.5, Bruselj 52.325, Madrid 42.25, Amsterdam 209.45, Berlin 124.45, Dunaj 56.60, Stockholm 78.65, Oslo 76.65, Kopenhagen 68.125, Praga 12.80, Varšava 58.225, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.72, Buenos Aires 0.85.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 76—78, agrarji 43—46, vojna škoda promptna 354—356, begl. obv. 60—61, 8% Bler. pos. 78—79, 7% Bler. pos. 69—70, 6% pos. DHB 73—75.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 78.50 bl., agrarji 43 den., vojna škoda promptna 358—362, dec. 337 den., begl. obv. 60—61, 8% Bler. pos. 79.50—81 (80), 7% Bler. pos. 69.75—70 (70). — Delnice: Narodna banka 6400 den. Priv. agrarna banka 233.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 78—78.50 (78.25—78.50), agrarji 45.75—46.50 (46), voj. škoda promptna 363—365 (362), dec. 363—365 (359—363).

2. K. SIROK: KAPELICA.

Akademsko založba, 1935, str. 57, Din 30.

Pesnik »Slepega slavčka« in »Polža« je doživel s to pesniško zbirko posebno srečo: izšla je v krasni bibliofilski izdaji, na posebnem, nerezanem papirju ter z lepo naslovnico slika iz leta 1485, ročno kolorirano. Pa zbirka tudi zasluži tako izdajo, ker je res pristrana, polna narodne poezije, mitivke in preprostosti. Pesnik je zamislil svojo »kapelico« kot nekaj Mestrovitvev mavzolej ali kršćanski »kosovski« hram v maleni; po stenah se vrste freske — preproste pesmice na katoliško verske motive od rojstva Jezusovega do njegove strašne smrti, povezane včasih celo dobesedno s slovensko narodno pesmijo, pa tako spretno in življeno, da ni čutili razlike med prevzetim in novim. V tem je Sirok popolnoma razumel slovenski legendarni slog ter ni zapadel v tisto obloženost in schilerisko patetičnost, kot je lastna Medvedovim »Legendam«. Posamezne pesmice so pravi religiozni biseri v slovenski legendi. Tako je 14 pesmic zase ciklus Marijinega in Jezusovega življenja, ki predstavljajo religiozno vzdušje te kapelice, ljubezni Matere in Sina, v sredi pa stoji mrki križ z Razpetim, Ubitim. Vsa kapelica pa je posvečena in postavljena — bazičnim žrtvam. Ta prehod pa, iz religioznega v narodno, se Siroku ni več tako posrečil, kot legendi, če je pač iz narodne preprostosti zašel v retiriko, iz pristne poezije v pripovedovanje. Prav tako moti primerjava trpljenja Božje matere s človeško, ker se lahko zdi, da pesnik na koncu vendar le postavlja v oltar Pet človeških mater, ter je vse v eno legend samo zato, da podkrepi trpljenje matere Bidovčeve, Velančičeve, Gortanove itd. V tej kapelici pesnik moli za svojo ubogo lastno in za vrnitev vseh v domovino, po zgledu Božjih beguncev.

Mala, lepa knjižica preprostih pesmi, pri katerih moti včasih — redko — le ritem, ter prozaičnost zadnjih pesmi, je lep spomenik največji slovenski boli, pa tudi slovenski narodni religioznosti.

3. MIRKO KUNČIČ: MLADA NJIVA

Pesmi. Družba sv. Mohorja, 1935, str. 93.

Mirko Kunčič je poznamo kot enega najboljših mladinskih pesnikov ter urednika mladinske priloge našega lista. Njegove zbirke »Ptiček z dvema kljunčkomas«, »Najdenček Jokec« ter »S torbe Kotičkovega strička« so bile vse posrečene mladinske knjige. Tem se pridružuje zdaj zbirka pesmi »Mlada njiva«, ki je nastala deloma iz pesmi, objavljenih v prilogi »Slovenec« in v »Vrtcu«. Zbirka je razdeljena v tri dele. Prvi poglavje so namenjene najmlajšim, so polni motivov, ki gibljejo najmlajšo domišljijo. Ta otroški svet je ozek: mama in ata, ded, prve molitve, angelčki, očenaš; zvezde, prvi zob, prvi račun, prvo pismo; sprememba narave: majnik, april; mraz, božič, pust; potem pa vse, kar jih obdaja v hiši in pred njo: bratci, sosed, muce, miška, polž, konjček itd. Vso to motivitiko zna Kunčič upesniti zelo realistično, s krepkimi vzgojnimi podanki, ter humoristično poetičnimi konci. Cemerava pesem, Kaznovana porednost, Nagajivka. Tita Cmera, zlasti pa Lepi bratci, Deklica računa ter Skrbna mama itd., bodo radi svoja nesentimentalne otroške prešernosti in nazornosti vsem mladim zelo všeč. Zoreče klas je so že za razvitejše otroke, kjer se govori že o Domovini in Bogu, ter prehaja že v nekako kolektivne programske pesmi, primerne za skupne nastope (Fantički z rdečimi lici. Materi za godi; dalje že čuvstvene pesmi o materini smrti, orglicah, ki pričarajo srečo; o pismu v tujino, o domotožju; polagoma prehaja že v socialne motive (Ciganček prosil). — V teh pesmih je ni več tiste jasne prešernosti, ki se tako poda Kunčiču in ki je našim malčkom tako po godu, je že več sentimentalne žalosti, ki se v tretjem delu Zrnje in trnje še stopnjuje. Tudi so te zadnje že preveč pripovedne, ker hočejo vzbujati predvsem socialno čuvstvo do bližnjega, ter lirične. Zato prehajajo že v deklamovanske, ter v nenazorno lirično pesem, polno žalosti in sanj. — V celoti je Kunčičeva zbirka nov ploden donos slovenski mladinski, zlasti ljudsko šolski pesmi.

Kulturni obzornik

Nekaj mladinskih knjig

1. Jon Svensson: Mesto ob morju.

Prevel dr. J. Lovrenčič, Jugoslovanska knjigarna, 1935, str. 333.

Svensson nam je že znan po svojem mladinskem romanu »Nonijue« ter po svojem življenjskem romanu »Naša zvezda« (glasilo dijaških organizacij), v katerem opisuje svoj odhod iz Islandije v internat na Francosko in kako je tam razumeval katoliško vero, v katero je končno vstopil ter postal njen »svetenik«. V tem mladinskem romanu »Mesto ob morju« opisuje Nonijuev pristanek iz Islandije v Kopenhagen, slovo od kapitana ter doživljanje prvega dne v tem mestu ob morju, ki so polna deških navihanosti, prešernega poptovanja in pretepanja po ulicah, »dvobojev«, dokler se ne začne tudi zanj — Nonija — šola. Proti namenu je moral ostati v Kopenhagnu v katoliškem internatu, da bi bil namenjen v Francijo, ker je prav tedaj divjala francosko-nemška vojska. Drugi del romana pa opisuje Nonijuevo doživljanje v počitnicah, ko v odprtem čolnu — jadnici — križari s prijateljem Valdemarjem po odprtem morju ter pristanke na nasprotni strani ožine, na Švedskem. Na tej poti doživljata nove morske dogodivščine, vredne »morskih roparjev«, pri vsem tem pa tudi lepoto morske poti, solnčnih prelivov na morski gladini, ter vplivata vseskozi s svojo dobro vzgojo in srčno dobroto na druge »fantaline«. Srečno prispeta po tej »počitniški turiz« nazaj v Kopenhagen.

To je vsebina mladinskega romana, ki je kot nalašč namenjen vsem fantom višjih ljudskih ol. pa tudi odraslejšim, je brez vsake solzave sentimentalnosti, v poetičnem realizmu in ostrem opazovanju pisano delo, ki pa mimo grede vpliva tudi vzgojno. Svensson je danes eden najboljših mladinskih pisateljev sploh, ki piše za zadnje dni in za današnjo, avanturistično mladino. Jugoslovanska knjigarna dela prav, da ga uvaža med slovensko mladino.

Celje

»Kotoliška fantovska organizacija v Celju oživljena. Katoliška fantovska organizacija pod okriljem Prosvetnih društev se po vsej Sloveniji oživlja. Tudi v Celju ne smemo zaostati, saj je naše mesto naravno prometno središče skoraj starih političnih okrajev. Napravljeno so vsi koraki, da bo fantovski odsek Katoliškega prosvetnega društva začel zopet redno delovati. Kmetijski fant, obrtnik, delavec ali uradnik, vsak je dobrodošel. Odkrita fantovska beseda, odločnost v katoliških načelih, žilava delavnost, vedro veselje naj družijo v prijetno bratsko skupnost. Na sestankih se bodo fantje uvažali v organizacijo, izobraževali v sodobnih vprašanjih, vzgajali za odlične katoliške moške, pri gimnastiki in sportu telesno urili v okretosti in vztrajnosti, pri verskih vajah pa z milostjo božjo utrjevali dušo za težke boje mladosti. Ustanovni občni zbor fantovskega oddelka bo na Marijin praznik 8. decembra t. l. ob 9 popoldne v Domu v Samostanski ulici.

»Iz tajne seje mestnega sveta. Pri zadnji tajni seji celjskega mestnega sveta v petek zvečer so bili sprejeti sledeči sklepi: Pogodbenim nameščencem, ki so državni ali samoupravni upoštevanci, se znižajo njihovi prejemki za 20%, če presegajo njih plače ali pokojnine 800 Din mesečno. Znižanje prejemkov velja od 1. oktobra 1935 dalje. Zapade odtegljave lahko odplačajo uslužbenci v obrobkih. Poročene uradnike, ki so pragmatične mestne uslužbenke, imajo pravico do osebne draginske doklade, če mesečni brutto dohodek moža ne znaša več kakor 1000 Din. Pogodbenim zdravnikom dr. Reberniku Jakobu, šefu Zdravstvenega doma, dr. Hočevanju Pragu in dr. Fischerju Josipu, zdravniku šolske poliklinike se služba odpove, tako da jim prestane služba dne 31. marca 1936. Mesto mestnega fizika se razpiše, nastop službe dne 1. aprila 1936. Sistemizira se mesto zaščitne seje s 1. aprilom 1936. Poveljniku policijske straže Priboviču Vinku se odpove služba, tako da mu prestane dne 31. marca 1936. Vsa prosta mesta se razpišejo. — »Jutro« je objavilo sklepe tajne seje mestnega sveta že v nedeljo. Čuli smo že očitke, da mi tega nalašč nismo storili, češ, da se bojimo javnosti. Kje je »Jutro« dobilo poročila o sklepih tajne seje, nam ni znano. Po seji je gosp. Šupan Mihelčič naročil mag. direktorju gosp. Subicu, naj da časopisnim poročevalcem na razpolago glavne sklepe tajne seje. Gosp. direktor je obljubil, da bo to storil ponedeljek, ker mu prej ni mogel. Mi smo bili toliko korektni, da smo počakali do ponedeljka, medtem ko pri »Jutru« niso mogli strpeti. Izjavljamo, da ne zadene gosp. direktorja Subica v tem oziru nobena krivda. Mislimo, da je uravilčen dajati sklepe iz tajne seje edino gosp. Šupan ali od nega pooblaščen uradnik in nihče drugi.

»Miklavžev nastop v ljudski posojilnici bo v četrtek ob 5 popoldne. Darila se sprejemajo v Prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti 4.

6% dalm. agrarji 60.75—61.50, begl. obv. 63.75—64 (63.75); 8% Bler. pos. 80—81.25, 7% Bler. pos. 70.50—71.50 (70.50). Delnice: Narodna banka 6550, Priv. agrarna banka 234—234.50 (233.50—234).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač. 160—163, bač. ladja Tisa in Begej ne notira, slavons. 161—163, srem. 163—165, ban. 160—162. Oves in ječmen neizpremenjena. Rž ne notira. Koruza: bačka, sremška in banaška stara neizpremenjena, nova 94—96. Vse ostalo neizpremenjena. Tedenca neizpremenjena.

Živina

Na mariborski svinjski sojem dne 29. nov. je bilo pripeljanih 153 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 stari komad 50—60 Din, 7—9 tednov stari 70—80 Din, 3—4 mesece stari 120—160 Din, 5—7 mes. stari 200—260 Din, 8—10 mes. stari 300—360 Din, 1 leto stari 480—650 Din; 1 kg žive teže 5—5.50 Din, 1 kg mrtve teže 6.50—9.50 Din. Prodanih je bilo 80 svinj.

ki mu zlasti uspeva v realistični nazornosti, groteski bi lahko rekli, manj pa v čuvstvenih pesmiceh. Otrokom lepo darilo. Zbirko sta lepo okrasila O. Gaspari v maniri avojeja očeta, predvsem pa M. Sedej, z risbami, ki so vrednoti same zase.

4. ADAM MILKOVIČ: POTEPUHI

Milkovič je poznamo kot mladinskega pisatelja (Pravljica iz gozda, Medvedek Marček). V »Potepuhih« naletimo na znane motive »Bremermuzikant« ter Grimovih pravljic, ki pa jih je znal Milkovič po svoje prirediti ter zanimivo povedati za slovenske bralce. Značilna zanj je ljubezen do pravičnih živalskih motivov, ki jih uporablja tudi v teh »Potepuhih«, ki so: koza, papiga, opica in pes. (Koncert v gozdu spominja na Utvo), ter v Zgodbi Jaka, navihane kužeta. Pravljici sta lepo ilustrirala Niko Pirnat in Edo Držaj.

5. FRANC REISER: VATOMIKA, ZADNJI POGLAVAR DELAVAROV

V tej »indijanerci« opisuje jezuitski misijonar življenje mladega indijanskega voditelja, od njegovega rojstva, borb s sosednjimi divjimi rodovi, dokler ni spoznal vrednosti krščanske vere ter postal duhovnik. Bil je tudi pesnik. Tako je knjiga zanimiva indijanska povest, napeta in vzgojna.

6. LUKA PERINIČ: MUDRIJAN

Zagreb. Jeronimsko društvo, str. 52, 20 D. Ta hrvaška pravljica o princezi in norcu ter kmetih je izšla v prelepi obliki ter izrazitimi perorisnami prof. Ružičke, ter je primerna po vsebini in obliki za božično darilo otrokom, ki se uče hrvaščine.

7. ZLATNA KNJIGA. Belgrad, št. 52.53.

Ta najboljša srbska mladinska knjižnica je izšla v zadnjem času pravilica iz »1001 noči« z naslovom »Harun al Rašid« (52.) ter — ob priliki stoletnice srbskih narodnih pesmi »prve vstaje«, ki so vzrok proslave Višnjiča — tudi posebni cikli, teh narodnih pesmi pod naslovom »Ustanak«, pesmi in zapisi iz prve vstaje (št. 53). Pisane so v cirilici.

Kaj se godi v Abesiniji?

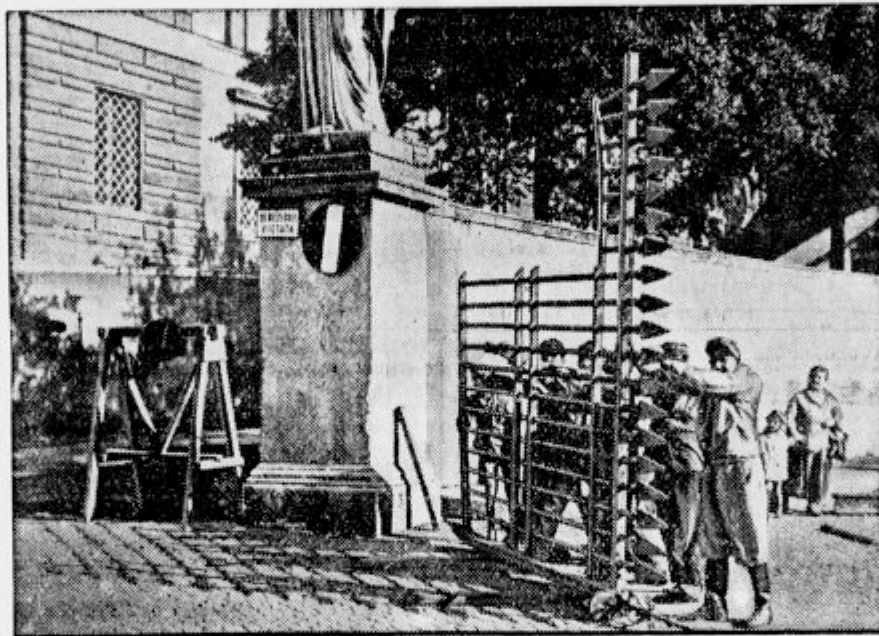
Predstraže italijanskih askarijev prodirajo proti Makali

Ko je izbruhnila v Abesiniji vojska, je od-potovalo tja mnogo ameriških in angleških časnikarskih poročevalcev, da bi to deželo sve-tovni javnosti tako rekoč šele odprli in pa, da bi popisovali vojsko, ki se je imela pričeti. Tudi francoski in drugi poročevalci so odšli tja, a o njih ni toliko slišati, kakor pa o prvih, ker pač nimajo tako obširnega poročevalskega aparata po vsem svetu. Nekateri so se po železnici peljali v Addis Abebo, nekateri pa so odšli na severno fronto, kjer so v splošnem vsi pričako-vali odločitve. Tam na severu pa sedaj sede zadaj na fronto, ali pa pridejo tja šele, ko so dogodki že minili. Časnikarji izvedo le to, kar jim povedo drugi. Nekateri sede v Addis Abebi in čakajo, od zunanjega sveta tako rekoč odre-zani. Drugi pa so šli na južno fronto, kjer pa tudi ostanejo le v glavnem abesinskem stanu ter imajo le tinitam priliko pogovarjati se s kakim poveljnikom, če jim hoče kaj povedati, ali pa s kakim vojakom, ki se je vrnil s fronte. Zato ni čudno, da je vse tole vojno poročevanje nekam negotovo, zaradi česar nam je nemogo-če, da bi si v Evropi na podlagi teh poročil mogli ustvariti kakšno sodbu. Kaj šele uradna poročila! Ta so sestavljena samo za propagand-ne namene ter seveda nikdar ne napovedujejo stvari, ki naj bi se šele zgodile. Uradna vojna poročila so že od nekdaj klasičen vzgled, kako je treba nekaj pripovedovati, da ljudem nič ne povedo.

Na podlagi takega uradnega in neuradnega poročanja so nekateri evropski listi sestavili popis dogodkov zadnjih dni na abesiaskem bojišču, kakršni se opazovalu zde verjetni. Za severno bojišče je stvar še precej eno-stavna, saj tukaj vojne operacije zaenkrat še mirujejo. Italijani sami poročajo, da za sedaj le »čistijo« zasedeno ozemlje, to se pravi, da za italijanskimi četami v zaledju stoji še abesinske čete, ki napadajo Italijane. O takih bojih seveda Addis Abeba ne more nič poročati, ker nima na razpolago letal. O takih bojih prihajajo poročila v Addis Abebo le po brzih sluh, ali pa od čet, ki so take boje oddaleč opazovale. Da pa so taka poročila sila netočna, pa je jasno. Tako so iz Addis Abebe poročali, da so Italijani za-pustili Makalo. Nato so poročali, da so iz Ma-kale odšli le beli vojaki, črni pa da so ostali v mestu. Italijanska poročila pa so ogorčeno iz-javljala, da je vse to izmišljeno. Zato so pa druga poročila zopet velela, da se res vrši pre-mikanje italijanskih čet na severni fronti na podlagi novega vojnega načrta, katerega je se-stavil maršal Badoglio. Novi vrhovni poveljnik italijanske armade namreč ne bo več prodiral — tako so trdili ti poročevalski viri — od Ma-kale, ampak bo začel prodirati na zahodni strani. Pa zopet so se oglašila italijanska uradna poročila, da tudi to ni res. Torej bo vsekakor res to, da je italijansko prodiranje ustavljeno in da se za hrbtom Italijanov vrše boji malega vojakovanja, katero povzroča Italijanom sicer mnogo izgub, ki pa bodo seveda vedno manjše.

Zato pa je na južni fronti postalo bolj živahno. Južna fronta je 1000 km oddaljena od severne fronte. Poročevalstvo na tej fronti je zelo pomanjkljivo. Obširna pustinja je varok, da se niti vojaštvo, niti tisti, ki berejo vojna poročila, o dogodkih na tem bojišču ne morejo tako orientirati, kakor pa na severnem bojišču. Ze splošnega vojske so poročali, da so Italijani začeli prodirati pri Ualuala. Nato pa nekaj časa ni bilo nič poročil. Dne 13. oktobra je zopet prišlo poročilo, da Graziani prodira po dolini Vebe Šebeli, ki je najbolj ugodna pot proti Abesiniji. Toda v glavnem stanu italijanske juž-ne armade so še 17. oktobra trdili, da niso še začeli ofenzive. Zato so pa že 18. oktobra poro-čali, da so Italijani zavzeli abesinsko utrdbo

Dagneraj ob reki Vebe Šibeli. Nato so Italijani poročali, da prodirajo ob reki in da so 24. okto-bra zavzeli abesinska kraja Kalafo in Geledi. Kaj se je pa potem zgodilo, ni jasno. Zato mora človek ugibati. Abesinci so začeli trditi, da je ta italijanski sunek bil narejen samo zato, da bi odvrgli pozornost od glavnega sunka, ki ga bodo Italijani naredili na vzhodu proti Daga-burju. Toda Dagabur je po zadnjih vesteh še vedno abesinski. Res pa je, da so Italijani od Geledija prodirali proti severu na Gorohaj, ki so ga 6. novembra vzeli. Zavzetje Gorohaja ni prineslo Abesincem nobenih lavorik. Ko so Ita-lijani zasledovali unikajoče se Abesince — so poročali italijanski viri — da so zasedle ita-lijanske čete Sesebane. Pozneje so Italijani to zasedbo preklicali. Morda so bile italijanske čete medtem odbite. Italijani so trdili, da je udrl proti Sasabani le en motoriziran oddelek, ki se je pa vrnil, ko je opravil svojo nalogo.

Italija se bori proti sankeijam. Železna vrata vrtnih ograj bodo pobrali in železo pora-bili za vojno industrijo

Sedaj so 18. novembra naekrat prišla poro-čila, da je ta sunek proti Sasabani bil le pre-tveza in da pravi napad ne bo na vzhodu, am-pak na zahodu. Že splošnega prodiranja sredi oktobra je bilo v poročilih rečeno, da je ogo-žena abesinska provinca Bale. Toda Italijani so pozneje to deželo postili na levi strani ter, ka-kor rečeno, prodirali od Geledija proti severu. Sedaj pa nekateri poročevalci poročajo, da so Italijani to storili samo zato, da bi vezali abesinske čete, da pa glavna italijanska moč ob reki Vebe Šibeli prodira proti zahodu. Saj trde celo, da so Italijani na zahodni strani obšli go-rovje pri Džidžigi ter da stoji 100 km južno-zahodno od Hararja. Morda je to pretirano, nekaj resnice pa vendar utegne biti. Ko bi bilo vse to res, kar so zadnje dni poročali, bi bil moral Graziani levo italijansko krilo za 90 sto-pinj obrniti proti središču. Njegova skupina bi torej imela obliko pravega kota, ki bi med nje-govima krakoma stale abesinske postojanke pri Hararju. Morda je res, da je del italijanskih divizij na levem krilu prodrl globlje in da so sedaj obojestranske postojanke kar pomešane med seboj. Saj trdijo Abesinci, da za Italijani stoji ras Desta. Te dni so poročali o boju pred-

straž, ki se je vršil 100 km severno od kraja Dolo ob reki Juba. Od tukaj naprej bi se raz-prostirala italijanska fronta pri Galedi, za njo pa bi zopet stali Abesinci, ki prodirajo baje proti Mogadiski, glavnemu mestu italijanske So-malijske. Londonska poročila trde, da je to abe-sinsko prodiranje le načrt, ki so ga našli Itali-jani pri nekem padlem abesinskem častniku.

Grozeči ognjeniki na Havajih

Iz San Franciscia poročajo 28. novembra:

Havajski otoki so silno v skrbeh. Prebival-stvo se v skrbeh sprašuje, ali bo njihova bogi-nja Pele držala svojo besedo ali ne. Pele nam-reč imenujejo poganski Havajci boginjo vulka-nov in ognja. Njihovo pogansko ustno izročilo veli, da je ta boginja nekoč hodila po zemlji in se pri tem sprla s Kama Pua, ki je bil takrat bog prešičev. Spor se je razvil v pretep, ki je trajal več tednov. Končno pa je bil bog prešičev močnejši ko boginja Pele. Bog prešičev, ki pa je bil ljudem naklonjen, je svojo zopernico hotel že umiriti, ko mu je ta v zadnjem hipu začela prisegati važno obljubo. V tej prisegi je Pele bogu prešičev obljubila, da na vse večne čase ne bo dovolila, da bi veliki vulkani Havaj-skih otokov kdaj z gorečo lavo opustošili člo-veška mesta, zlasti pa ne glavno mesto Hilo. Od tistih časov je baje minilo že dolgo let in je Pele svojo obljubo doslej zvesto držala. Oba največja vulkana Havajskih otokov Mauna Keja in Mauna Loa sicer venomer godrnjata in pu-hata dim, včasih izplujeta tudi nekaj lave iz svojega žrela, toda večje škode doslej nista na-redila, ker njuna najbližja okolica ni ne obde-lana in ne naseljena.

Sedaj pa, le nekaj dni je od tega, se je na vrhu 4100 m visoke gore Mauna Loa začel pe-klenški ples. Že več tednov so znanstveniki opa-zovali, da sredi gore močno grmi in da se iz žrela nenavadno močno kaditi ter se iz njega usiplje goreča lava. To so bili za znanstvenike jasni znaki, da se pripravlja ognjenik na tak izbruh, kakršnega Havajski otoki še niso doži-veli. Z roba ognjenikovega žrela so se trgale velike skale in grmele po pobočju, padale v lavo, katera pa jih je metala kvišku kakor

čeprav je neverjetno, da bi abesinski častnik pri sebi nosil kak pismen izdelan vojni načrt. Vse-kakor se na tej fronti za italijanskimi četami razvija malo vojskovanje in vsekakor je tudi res, da na južnem bojišču i Italijani i Abesinci nekaj pripravljajo. Zlasti Italijani morajo pri-pravljati, če hočejo izkoristiti dobo lepega vre-mena, ki je v teh krajih tako kratka.

prelomila? Prebivalci mesta Hilo sicer še ne verjamejo, vendar pa se že močno pripravljajo na beg, če bi jo res prelomila. In bežati bodo morali, če ne varajo vsa znamenja, ter zapustiti mesto, kajti vulkan še vedno neprestano bruha.

V kaznilnico Lincoln-Heiglitz v Los Ange-lesu je prišel 22 letni Peter Davis, ki tehta 460 funtov. Zanj je moral ravnatelj kaz-nilnice dati napraviti novo obleko, nove čev-lje, novo perilo in novo posteljo

Veliko sv. pismo

V Ameriki je izšlo sv. pismo, ki nikjer nima primere. Sveto pismo je natisnjeno na 8084 straneh velikega folija. Če to orjaško knjigo odpreš, ti po-krije 2 in pol kvadratnega metra. Velika miza mora biti, da na njej lahko leži taka knjiga.

Tako knjigo je pošilal seveda nekoliko pri-smojeni Amerikanec Louis Waygnal v Los Angele-su. Pičila ga je namreč muha, da mora natisniti sv. pismo bre zvsakega sodelovanja kakega ti-skarja. Sam si je po Gutenbergovem vzorcu naredil tiskarski stroj in si vliil velike erke. Sam je potem stavil erke in jih postavil 8048 strani, to je 150.000 vrst po 25. črk. Vezana knjiga je 86 cm debela ter tehta celih 496 kilogramov. Kakor re-čeno, je mož vse naredil sam, le pri vezavi mu je smela pomagati žena.

»Gospa Pelinko, premogar pravi, da ne more prej prinesiti premoga, dokler prejšnji ne bo plačan.«

»Pa mu povej, da mi je prav žal, ker toliko časa ne morem čakati.«

Gospod pride k reki in zagleda moža, ki je lovil na trnek ribe: »Ali imate srečo?«

Ribič: »Imenitno! Od včeraj sem ujel že 20 postrevi.«

Gospod: »Jaz bi vam pa rad nekaj zaupno povedal: Da sem lastnik te vode in da je tukaj prepovedano loviti ribe.«

Ribič: »Tudi jaz bi vam rad nekaj zaupno povedal: Da sem namreč največji lažnivec da-leč naokrog.«

Pogreb prvega padlega ita lijankega letalca v Asmari

lakota v Besarabiji. Strašna suša je letošnje poletje v Besarabiji hudo prizadela be-sarabsko poljedelstvo. Na deželi vlada prava lakota. Rumunska vlada se je zavzela zlasti za otroke, katere pošilja v bogatejše kraje. Na sliki vidimo skupino otrok, ki so na vož-nji skozi bukarško postajo in tam obedujejo

Sport

Trenerji naših zimskih olimpijcev

Gunnar T. Hagen (na sliki), olimpijski trener naše tekmovalne vrste, ki prispe okoli 10. t. m. v Ljubljano in prevzame takoj trening na Pokljuki. Hagen bo treniral norveško kombinacijo in predvsem skoke. Po izjavi predsednika norveške smučarske zveze, da nam bodo poslali prav odličnega trenerja, je bil izbran Hagen, za katerega piše n. pr. Sigmund Ruud v privatnem pismu, da nam k tej izbiri čestita, da spada Hagen med najboljše predstavnike norveške kombinacije. Trening naše olimpijske vrste se prične 5. t. m. na Pokljuki, kjer prevzame vodstvo tega treninga Eino Kuusma, trener, ki nam ga je dala finska smučarska zveza na razpolago. Kuusma je absolvent specialnega tečaja finske zveze za trening v teku in odlični trener z večletno prakso. V Ljubljano prispe 4. t. m. in odpotuje takoj na Pokljuko. Tako bo naša olimpijska vrsta pričela svoj redni trening na snegu, ki bo trajal s potrebnimi odmori vse do olimpijskih iger. Kljub skromnim razmeram v katerih živimo, imamo zavest, da se nam je posrečilo pridobiti trenerje, ki bodo mogli nuditi našim tekmovalcem najboljše in jih dostojno pripraviti za težka tekmovanja.

Sportni klub Jugoslavija je pokazal v letošnjem letu predvsem v lahki atletiki res lep napredek. Tako so se udeležili zadnje velike športne manifestacije Teke Zedinjenja s 13 tekači ter so se prav dobro placirali. V posameznih kategorijah so bili nekateri prvi, odnosno drugi; splošni placement pa je tudi zanje prav lep. V novembru so se z juniorji udeležili z uspehom evropskega smučarskega kluba Ljubljane in SK Ilirije, razen tega pa je dne 17. novembra tekkel na crosscountryju v Dovje-Mojstrani njihov član Knez Rudolf, ki je slusil pri 4. plan. bataljonu v Mojstrani ter je dosegel med 26 tekmovalci drugo mesto, takoj za prvovrstnim sportnikom Gradom, članom ASK Primorje.

Prodavanje SPD. Nocoj ob 20 predava v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti pod okriljem SPD vodja avstrijske ekspedicije na Kavkaz g. Ferd. Krobath iz Beljaka: O doživljajih in vzponih na gorske velike Kavalčkeve poverja. Predavanje bo ilustriralo okrog 100 diapozitivov. Vstopnice so na razpolago v pisarni SPD, Aleksandrova cesta št. 4. Planinci ne zamudite tega izvanredno zanimivega predavanja.

Smučski tečaj na Peči. V dneh od 24. do 31. decembra 1935 se vrši pri Ustovni koči in po vršnih Pece visokodolinski smučski tečaj. Tečaj je redno odprta na ta tečaj po različnih letih smučskih tečajev in menjavah snega. Pri takem tečaju bo vsak smučar pridobil še to, kar mu je do sedaj manjkalo. Naj vsi oni, ki res ljubijo smučanje, radi posejajo Pece samo radi teča, ker se ravno tam v tej pannoni sporta najbolj izurijo. Ne zamudite torej prilike in posetite ta tečaj, ki ga bo vodil domači trener gosp. Golob Muka. V koči se nahaja 50 postelj v kurjenih sobah. Dnevna oskrba hrana petkrat dnevno, pronočnice in tečajnina znaša 60 Din za posameznika. Prijava za visokodolinski tečaj na Peči je poslali na zimskoportni odsek SPD v Metliki najkasneje do 24. decembra 1935. Tu se dobijo tudi vse potrebne pojasnila. Za poset Pece je zadnja železniška postaja Prevalje. Od tu avtomobilska zveza do Metlike. Iz Metlike na Pece pešbistvo 4-5 ur hoda. V Metliki se dobe tudi tujske voke.

Poslani oskrbovalci planinske postojanke SPD. Koča pri Triglavskih jezerih je preurejena za zimski čas ter ima na razpolago razen skupnega ležišča tudi lože kurjene sobe; oskrbovana bo ob boljših praznikih, ako se predhodno prijavi vsaj 10 interesentov, sicer bo pa stalno oskrbovana od 15. marca do 15. maja. Stanovna koča na Triglavu bo na vsak način oskrbovana od 30. dec. do 2. jan. 1936 ter končuje od 15. marca do 15. maja 1936. Triglavski dom na Kredarici bo oskrbovan od 15. marca do 15. maja 1936. Opozorjamo planince-smučarje, da je v času, ko imenovane postojanke posolmi ne bodo stalno oskrbovane, dovoljen poset le v spremstvu gorskega vodnika ali oskrbovalca dolinske planinske postojanke. Član SPD, ki hoče sam brez vodnika obiskati navedene postojanke, posolmi, mora dobiti v pisarni SPD v Ljubljani od predsednika posrednega društva podpisano dovoljenje, da sme posoliti planinsko kočo ter mora predhodno položiti kavejlo. Stalno so oskrbovani Dom na Kravancu in koča na Veliki Planini. Smučarje v okolici teh postojank so snana SPD bo imelo v teh kočah stalnega smučarskega učitelja in smučske tečaje. Ceneni odlični nuditi planincem posolmi hotel Zlatarjev in av. Janez ob Boh. Jezercu. Erjavčeva koča na Veliki je odprta ob nede. ljuh in praznikih ter dan poenol.

Pridobivate novih naročnikov

Tinčkove in Tončkove prigode

195.

Ko so se naveličali opazovati divji boj med orjaskimi zmaji, so hoteli nadaljevati pot. Šele v tem hipu so opazili, da je kraljičin telesni čuvaj in dvorni damež Samo izginil brez sledu.

»Moj mali Samo, kje si?« ga je v atrahu začela klicati kraljica.

Tedaj pa je opazila zmaja in videla, kako trda prede ubogemu Samu v zobatem žrelu pošasti. Kaj storiti? Kraljica ni premišljevala dolgo. Zavihlala je čudodelno palico, ki jo je držala v rokah in glej — rezek, grozeč grom je pretresel ozračje in zablistalo se je, da je bilo grozno. Blisk je ošinil zmaja po debeli butici, da je videl milijon sonc in še nekaj zvezd po vrhu. Široko je odprl žrelo in izpustil zamorca na tla.

»Rešen je!« so veselo vzkliknili dečki, ki so šele v tem hipu doznali, odkod izvira blisk in grom, ki eta jih že tolikokrat rešila vaskojkih krvoločnih pošasti. Kakor je bila kraljica drugače nežna in slabotna, se ji s palico za blisk in grom v rokah ni bilo treba bati nikogar. Z njo bi bila lahko ukrotila milijon krvoločnih zmajev in ne samo enega.

Naznanila

Ljubljana

1. Sentpetersko pravoslavno društvo ima v sredo prosvetni večer. Predaval bo g. dr. Joža Hurfort: Očeski izleti po naravi. Začetek ob 8. Vstop prost.

1. Sentpetersko pravoslavno društvo priredi v četrtok 5. decembra, za otroke ob 6. zvečer, za odrasle ob 8. zvečer, Miklavžev večer v telovadnici šole na Grabou. Darila se sprejemajo v četrtok od 2 do 6 v telovadnici. Sentpeterski in naši prijatelji vabljeno Vstop prost!

1. Zanimivo sklopično predavanje pod naslovom »Od Sušaka do Cetinja« priredi železniški kraljevi odbor Jadranske železnice v Ljubljani drevi ob 8. uri zvečer v dvorani Slove v Praskovi ulici (poslojke direktorje državnih železnic). Predava g. Milan Piriz iz Zagreba. Sio lepo uspešni slik bo prikazalo življenje in najzanimivejša spomenika, arhitekture, življenja itd. na naši obali. Vstopnina ni.

1. Katoliško prosvetno društvo za frančiškansko župnijo v Ljubljani ima danes 3. decembra ob 8. zvečer v društveni dvorani svoj običajni sestanek. Predaval bo gosp. prof. dr. Ignacij Lenčak: »Vera sloveštva v posmrtno življenje«. Predavanje bo spremljalo zanimive zgodovinske sklopične slike. Ker bo to predavanje posebno zanimivo in aktualno, vabi odbor k obilni udeležbi članstva.

1. Jęgličevci. Nocoj, dne 3. decembra pripelje dr. I. Knific Miklavža iz Afrike. Darila sprejema Miklavž danes od 6-8 zvečer v mali dvorani pri Miklini. 1. Kino Kodoljevo igra danes ob 8 dva spona. Lovci biserov in Muzikus. 1. Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 45; mr. Trunkovec d.o.d., Mestni trg 4 in mr. Ustnar, Selenburgova ul. 7.

Drugi kraji

Domače. Dramatični odsek prost. gas. čete Vir ponovi v nedeljo 8. decembra 1935 ob 3. uri pop. v Godbenem domu v Domžalah priljubljeno ljudsko igrs s petjem in tleh dej. (5. slikah) Črna žena. Predprijaja vstopnice na dan predstave dne 8. dec. v Godbenem domu v Domžalah. Vsebinska igra je zelo lepa. Posebno nuzalo pevski in tamburški nastopi.

Kranj. V sredo dne 4. t. m. ob 8. zvečer v gimnazijki telovadnici bo predaval pod okriljem JS Lige univ. decant dr. Murko o temi: Gospodarski napredek.

Slovaške in Podkarpatske Rusije v dobi 16 let obstoja CSR. Predavanje bo spremljalo 150 slik.

Cerkveni vestnik

Kongregacija gospodov pri Sv. Jožetu vladno opozarja vse gg. sodale, da bo v sredo, 4. t. m. slovesen shod, katerega naj bi se val gospodje polnočtovilno in zanesljivo udeležili. Shod se bo vršil v prenovljeni kongregacijski kapeli, Prefekt.

Naše diastvo

Tovariši elektrotehnik! V soboto je nenadoma umrl v splošni bolnišnici naš dragi tovariš Franci Gnesda. Pogreb pokojnega tovariša bo v torek 3. dec. ob pol 3 izpred mrtvaške veže neposredno bolnišnice. Pozivamo vse tovariše elektrotehnike, da pokojnika spremljajo v čim večjem številu na njegovi zadnji poti.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA. Začetek ob 20

Torek, 3. decembra: Zaprtje. (Gostovanje v Celju: Otroč.)

Sreda, 4. decembra: Prak ali Od krojača do ministra Red C.

Četrtek, 5. decembra: Kako zabogati Red Četrtek.

Petek, 6. decembra ob 15: Uboga Ančka. Premiera.

Mladinska predstava. Izven — Ob 20: Vesela boja pot. Izven.

OPERA. Začetek ob 20

Torek, 3. decembra: Kraljičina ljubljence. Premijera. Red C.

Sreda, 4. decembra: Aida. Red Sreda.

Četrtek, 5. decembra ob 15: Od bajke do bajke. Mladinska predstava. Nastop av. Miklavža in obdaritev otrok. Izven. Gloloko znižane cene od 24 Din naprej.

Petek, 6. decembra ob 15: Pepetka Angelina. Mladinska predstava po globoko znanih cunah od 3 do 15 Din. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 3. decembra ob 20: Majda. Red C.

Sreda, 4. decembra ob 20: »Koncert Zagrebčikega kvarteta« Red A.

Četrtek, 5. decembra: Zaprtje.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 3. decembra ob 20: Bahr. Otroč. Komedijska. Gostuje ljubljanska drama.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 3. decembra: 11.00 Solaka ura: Kaj bi morala mladina vedeti o našem obrtniku (g. dr. Josip Pretnar) 12.00 Naš občutek v protokolu (Kopac Jernej). Posli sevirnih Slovanov (plošče) 12.45 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napoved časa, objava sporov obvestila 13.15 Slovenska narodna pesem. Izjava pevski kvartet (Narodna, Mišičeva, Janko Gostib) s spremljevanjem radijskega orkestra. 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaj 15.00 Iz italijanskih oper (Radijski orkester) 15.40 Vzorčni pomen cerkve (g. dr. Stanko Goral) 16.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporov, obvestila 15.30 Naše ura 16.30 Večer ruskih pesmi in aril, polje baritonist g. Cvetko Svizelj, pri kavižu g. prof. Marjan Lipovšek; vmes poje kvartet bratov Brodkihovi ruske pesmi 21.00 Preno evropskega koncerta iz Varšave 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporov 22.30 Angliška plošče. — Konce ob 22.

Drugi programi:

Torek, 3. decembra: Beograd: 20.00 Narodne pesmi 20.30 Mokranjčev N. rukovet 21.00 Preno evropskega koncerta iz Varšave 22.00 Radijski orkester. — Zagreb: 20.00 Mozartova skladba 21.00 Preno iz Varšave 22.15 Harmonika. — Dunaj: 20.30 Muzikalična pravljica knjiga 21.00 Preno iz Varšave 22.15 Arile 22.15 Plošče 24.00 Dunajske melodije. — Budimpešta: 19.00 Orkestralni koncert 21.00 Varšava 22.30 Plesna glasba 23.30 Ciganjska glasba. — Milana-Trst: 20.30 Goyocana, tri muzikalne scene Granadola 22.30 Baravallejeva opera »Andren del Sarto« — Rim-Bar: 21.00 Varšava 22.15 Plesna glasba. — Praga: 20.00 Narodne pesmi 21.00 Varšava 22.15 Plošče. — Varšava: 20.30 Zahvalni pismo iz Leova 21.00 Evropski koncert 22.00 Plošče 23.00 Plesna glasba. — Frankfurt-Berlin: 21.00 Oprečni dnsti. — Königsberg: 21.30 Poljska gosba. — Hamburg-Berlin: 21.00 Varšava. Lipškar: 20.30. Lipški torior ensemble s ilustrirano zvočno prilogo. — Köln: 20.45 Koncert del Juna Sibellusa. — Stuttgart: 20.30 Zahvalni večer. — Munokovo: 20.10 Plesni orkester. — Bernolmster: 19.30 Simfonični koncert 21.00 Varšava.

Sax Rohmer:

Skrivnost dr. Fu-Mančuja

Ko smo pozneje gledali pokvečenca, ki so ga prinesli v mesto, kamor je troščil, mi je Smith pokazal znamenje na čelu — tik zraven ranice, ki jo je povzročila Smithova krogla. »To je znamenje boga Kalie, je dejal. Mož je Jansigar — to se pravi verski daveitelj. Ker ima Fu-Mančū v svoji službi že dakoite, bi bil lahko pričakoval, da ima tudi daveitelja. Skupina tehle morilcev je po vsem videzu pobegnila v Burmo, tako da je bila tista skrivnostna opide-mija v Rangoonu v resnici delo takih daveiteljev! Pričakoval sem kaj podobnega, vendar se daveiteljev blizu Rangoonu nisem bil nadejal. Moj nepričakovani odpor je povzročil, da se je daveitelju vrvice zamešala. Opazil si, kako je bila pritrjena okoli mojega vratu? To ni bilo izvedeno strokovnjaksko. Pravi način, kakor ga uporablja tista skupina, ki se udeležuje v Burmi, je tak, da daveitelj vrve vrvice žrtvi okoli vratu in ga sunkovito vrže z okna. Kak človek, ki se nagiba skozi okno, je kmalu pravilno ujet, nakar je potreba le lahni sunek, ki ga vrže nazvof. Nikdar niso uporabili zanke, temveč le podrsiljivo vrvice, ki je potem, ko je žrtev padla, ostala v morilčevih roki. Brez sledov! Tako vidimo tukaj, zakaj ta način ustreza Fu-Mančuju. Graham Guthrie je bil ves blel in zrl na mrtvega daveitelja.

»Dolgujem vam svoje življenje, Mr. Smith, je dejal. »Ako bi vi bili prišli le dve minuti kasneje — Prijel je Smithovo roko. »Tako vidite, je nadaljeval Guthrie, »ni v Burmi nihče mislil na daveitelja! In nihče ni mislil na streho! Ti ljudje so gibčni ko opice, in ker bi si navaden človek brezpogojno zlomil vrat, se oni počitijo ko doma. Tako sem svojo sobo izbral prav primerno za taken posel!«

»Nocoj se je bil pozno prikradel noter, je rekel Smith. »Hotelski detektiv ga je videl, toda ti daveitelji se izmuznejo ko sence, zakaj sicer bi kljub temu, da menjajo delovno torišče svojega udeleževanja, nobeden več ne živel.«

»Ali nisi omenil neki slučaj take vrste na Irrawaddyju, sem vprašal.

»Da, je odvrnil, »in tudi vem, kaj misliš. Parniki irrawaddyjske mornarice imajo nagubano železno strebo nad vrhnjim krovom. Daveitelj je moral ležati zgoraj na strehi, ko je mornar šel spodaj po palubi mimo.«

»Toda, Smith, kakšen smisel ima klie? sem nadaljeval.

»Deloma verski, je pojasnjeval, »deloma pa vzdrami žrtve! Morda me povprašaš, kako si je dr. Fu-Mančū pridobil tako moč nad ljudmi, kakor so fangsigarji? Na to lahko se odgovorim, da zna dr. Fu-Mančū stvari, o katerih mi ničesar ne vem; a kljub vsemu ga vendarle že začnem spoznavati.«

»Kajpada, sem pritrtil, »toda tvoja zmaga te je skoro veljala življenje.«

»Svoje življenje dolgujem tebi, Petrie, je dejal. »Pevič moči tvojih rok, drugič pa —«

»Ne govori o njej, Smith, sem ga prekinil. »Dr. Fu-Mančū bi lahko odkril delež, ki ga je ona izvršila! In v takem slučaju — ji Bog pomagaj!«

SESTAJNASTO POGlavJE

Karamaneh

Naslednjega dne sva bila že spet na nogah in prav kmalu v spoprijemu s sovražnikom. Ko gledam v duhu nazaj, vidim tisti nepokojni čas poln vzburkanosti, čas, poln viharjev z redkimi presledki miru.

Zdelo se mi je, da nama je bil ves pokoj v naravi le v zasnežen in roganje — nama, ki sva vedela, da ima polzodej svoje žrtvenike sredi naših najlepših gajev. Ta misel me je nadvladala tistega toplega jesenskega dne.

»Mreža se oži, je dejal Smith.

»Upajva, da ujameva velik plen, sem mu v smehu odgovoril.

Tam onstran, koder se Temza razpalo vali proti morju, se vidijo strehe gradu Rozan Wind-sor s stolpi, ki jih obdaja lahna jesenska meglica. Mir krasnega porečja naju je obdajal.

Tam je moral biti eden izmed redkih dostopnih ključev, na katerega sva bila po dose-danem stanju naletela: in na vse zadnje se je zdelo, da sva manjšala moč sovražnika belega plemena, ki je pisal svoje ime s krvavimi črkami nad Anglijo. Nisva upala, da ujameva drja. Fu-Mančuja, vendar pa je vse kazalo, da bova razdejala eno izmed sovražnih trdnjav.

Na zemljevidu sva obkrožila del zemlje ob Temzi z Windsorjem v sredi. V tem krogu je bila hiša, iz katere sva čudežno pobegnila — hiša, ki jo je uporabljala najsprednejše ustrojena družba, kar jih pozna zgodovina zločin-stva. Toliko sva za gotovo vedela. Tudi sva bila na to pripravljena, če najdeva hišo, kar je bilo dovolj verjetno, da jo najdeva prazno, brez Fu-Mančuja in njegovih skrivnostnih pomaga-čev. Vendar pa bi to bila razdejana utrdba.

Delali smo po smotrenem načrtu, in četudi najini sodelavci niso bili vidni, bilo jih ni nič manj ko dvajajst, so bili vsi izkušeni možje. Mesto, proti kateremu sva se Smith in jaz napotila, se je čedalje bolj videlo: stara gosposka hiša, ki je stala na zelo obsežnem, obzidanem zemljišču. Ko sva imela reko za seboj, sva se ostro obrnila na desno in šla vzdolž ceste, ki je bila omejena z visokimi zimovi. Na nekem prtem mestu, kjer sva šla mimo, sem opazil skupino ciganov. Stara ženska je sedela na stopni-cah s povešenim nagubanm licem in brado podprto z dlanjo roke.

Le bežno sem jo pogledal in brž hitel dalje; pri tem nisem opazil, da prijatelj ne stona več z menoj. Ves sem bil prevzet z željo, da bi prišel do kake točke, odkoder se bi mi nudił pogled na hišo, ves v želji, da bi doznal, ali je

bila hiša bivališče našega skrivnostnega so-vražnika — ali je bila kraj, kjer je sredi svoje čudne družbe delal, gojil svoje smrtonosne skorpijone in bacile ter negoval svoje strupene glive, in odkoder je odposiljal svoje morilske pomagače. Nad vsem pa me je morda zanimalo, da je tam skrivališče prekrasne sužnje, ki je bila tako mogočen činitelj v doktorjevih načrtih, toda dvorezen meč, za katerega sva ven-dar se upala, da ga obrneva proti Fu-Mančuju. Celu v rokah takega mojstra je ženska lepota nevarno orožje. Nenadoma sem čul za seboj vzklik. Urno sem se obrnil. Nenavaden prizor se mi je nudil.

Nayland Smith je bil zapleten v srđiti boj s staro ciganko! Njegove dolge roke so jo ob-jemale, krepko jo je vlekel na cesto, ona pa se je nemo in divje borila z njim. Smith me je čisto presenetil, toda to pot sem resnično menil, da je izgubil razsodnost. Stekel sem nazaj. Skoraj sem bil prispel do mesta borbe, kjer je imel Smith zdaj že očitno težak položaj, ko se je neki črnaopollen možak z velikimi uhani odločil od ciganske družbe. Vrgel je nagel pogled proti nam in jo ubral proti reki.

Smith se je okrenil proti meni, ne da bi izpustil žensko.

»Za njim, Petrie! je zavpil. »Steči za njim! Ne pusti, da ti uide! On je dakoite!«

Bil sem ves zmeden, a vendar skoraj pre-pričan, da je moj prijatelj bil iz uma: toda be-seda »dakoite« je zadostovala. Spustil sem se po cesti za naglo bežečim človekom. Niti enkrat se ni ozrl, kar je dokazovalo, da se boji mo-jega zasledovanja. Prašna cesta je odmevala od mojih bežečih stopinj. Tisto občutje domiš-ljije, ki se me je tedaj mnogokrat polastilo v tistih dneh borbe z velikanskim genajem, žigar zmaga bi pomenila zmago rumenega plemena nad belim, me je zdaj spet prevzelo. Bil sem izvršujoči član ene od tistih kot sanje morečih divjih dram Fu-Mančuja.

Miklavž kupuje obutev pri nas

ker imamo moške čevlje z usnjatim podplatom po . Din 75.—
 ženske čevlje z usnjatim podplatom po . Din 65.—
 otroške čevlje z usnjatim podplatom po . Din 17.—
 moške galoše po Din 38.—
 ženske snežke po Din 78.—

Ant. Krisper

Mestni trg 26 Ljubljana Stritarjeva 1-3

Naprodaj

zaradi selitve Wertheim
 stojeca blagajna, 1 pisalna
 miza, različne stelaže in
 puliti, mize, steklenice od
 3—6 litrov, elektromotor
 1 PS, Holzbank, 4 ogre-
 valne baterije (Radiator-
 ii). Ljubljana, Metelkova
 ulica 13. (1)

Posestva

2 parceli v Stožicah
 prodam za knjižice Mest-
 ne hranilnice. - Naslov v
 upr. »SL« pod št. 14625.

Kupimo

Vsakovrstno
zlatu kupuje
 po najvišjih cenah
 CERNE, ravelir, Ljubljana
 Wolfova ulica št. 3.

Radio

Radio aparat
 znamke »Minerva«, na
 električni priključek —
 prodaja ABC, Ljubljana,
 Medvedova cesta št. 8,
 Telefon 24-44 (poleg go-
 renjskega kolodvora). (1)

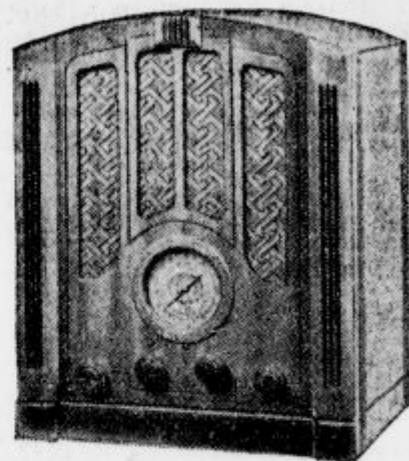
ČITAJTE IN ŠIRITE
 »SLOVENCA«

v raznih modnih vzorcih
 spalne ločile vseh
 vrst divane, modroce
 nudi
 po najnižjih cenah in
 solidni izdelavi
Franc JAGER
 tapetnik
 Ljubljana
 Sv. Petra nasip št. 29

Prispela je nova pošiljka

HIS MASTER'S VOICE RADIO APARATOV

Model
125

Edinstven 6 cevni superheterodin namizni aparat za kratke in
 srednje valove. Izpisane postaje. Ton kontrola. Automatska
 volumn kontrola.

Dostopen vsakomur radi svoje odlične kvalitete in nizke cene.

Cena: za gotovino Din 4000.—
 na 12 mesečnih obrokov . . Din 4400.—

Vedno na zalogi vsi deli, kakor tudi vse RCA cevi

Zahtevajte v vsaki strokovni trgovini brezobvezno predvajanje
 in prospekte, kakor tudi pri

Generalnem zastopstvu za Jugoslavijo, **M. Majstorović**
 zastopnik

THE GRAMOPHONE CO. LIMITED
 Zagreb, Amruševa 5.

Mali oglasi

Sv. Miklavž! Pridi in pogledaj cene lepih prak-
 tičnih daril za Tvoje malčke in odrasle!
 Vljudo Te vabi trdka

F. M. Schmitt
 LJUBLJANA

Pred škoščjo 2 Lingarjeva 4

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
 večje manufakture in špe-
 cije, išče službo. Ponu-
 be na naslov: Temlin Ge-
 za, Moravci, p. Martjanci,
 Slov. Krajina. (a)

Krojačica

večletno prakso, izde-
 ljuje plašče, kostume in
 obleke. - Priporoča se
 damam na dom. Sv. Petra
 nasip 49. (a)

Dekle

kmečko, dobro vzgojena,
 stara 25 let, z znanjem
 nekoliko kuhe, šivanja in
 ročnih del, išče službo. -
 Naslov v upravi »Slov.«
 pod »Pridna« št. 15001. a

Službo dobe

Kuharico
 tiho, skrbno, sprejme žup-
 nišče z novim letom. Na-
 slov v upravi »Slovenca«
 pod št. 14954. (b)

Deklo

pridno, pošteno, vajeno
 molze, iščem za velepo-
 sestvo. Zglasiti se je pri
 Albin Smrkolj, Mišičeva
 št. 2. (b)

Vnajem

ISČEJO:
 Trafiko
 vzajem v najem v Slov.
 Bistrici, Ptuj ali v bližini
 Maribora. Uršula Potoč-
 nik, p. Buče. (m)

Iščemo v najem

za 1. januar v bližnji oko-
 lici Celja enostanovanjsko
 hišo, po možnosti z pro-
 stori za delavnico ter
 kletjo ali oboje ločeno. -
 Ponudbe upravi »Slov.«
 pod »Obrt« št. 14957. (p)

Danes ob 17 (5. uri) popoldne pride

sv. Miklavž

v trgovino s čevlji:

Aleksander Oblat, Sv. Petra cesta št. 18.
 Vsak, kdor nekaj kupi, dobi darilo od sv. Miklavža!

Najlepša

Miklavževa darila

kakor: slike, kipe, križe s svečniki,
 albume, pisemski papir, nalivna pe-
 resa, sikanice in vse šolske potreb-
 ščine, kupite najceneje v trgovini

H. NIČMAN - Ljubljana
 Kopitarjeva ulica 2

Dame,

ki si želijo specialne novosti za družabne
 in večerne obleke:

Taffet, Velour, Chiffon, Cloque, brokate itd.
 Moderne okraske nudimo v veliki izbiri!
 Umetna svila je sedaj cenejša.

Trgovski dom, Maribor

Aleksandrova cesta št. 25.

Prodamo

Goveje meso

od danes naprej po 3
 in 4 din. - Sitar Peter,
 Solski drevored. (1)

Posebno velika izbira

Hubertus-plaščev in zim-
 skih sukenj poceni pri
 Preskerju, Sv. Petra c. 14.

MALAGA

vinu »Gonzalez«

uvožen iz Malage.

V originalnih steklenicah

na debelo in drobno pr

ALKO

Gospodstva cesta št. 13

dvoršče Kolizeja

Prodajam

psa volčjaka in sanke. -

Kodre, Staničeva ul. 3a.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v
 vseh vrstah — za strojno
 pletenje in ročna dela po
 znižanih cenah pri trdki
 Karl Prelog, Ljubljana —
 Zidovska ul. in Stari trg.

Kaj naj prinese

sv. Miklavž?

Voziček za punčko, ko-
 nja, tricikelj, avtomobil,
 dvokolo itd. Vse to Vam
 nudi v veliki izbiri in po-
 ceni S. Rebolj & drug.,
 Ljubljana, Gospodstva
 cesta 13.

M. Drenik

Ljubljana

Kongresni trg 7

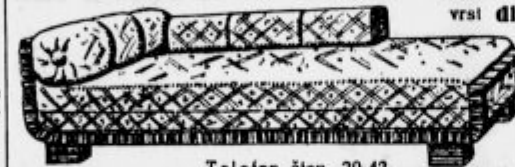
Volna vseh vrst, od

najcenejše do najfinije.

Francoske in angleške

specialitete itd. Pingouin.

LEPE MODERNE COUCH ZOFE

Telefon št. 20-42

Uprava zavoda sv. Stanislava naznanja, da je
 po kratkem trpljenju umrl njen dolgoletni uslužbenec

Matija Erjavec

Pogreb blagopokojnega bo v sredo 4. decembra ob dveh
 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k
 Sv. Križu.

Št. Vid nad Ljubljano, dne 2. decembra 1935.

V neizmerni žalosti naznanjam pretužno vest, da je moj
 iskreno ljubljeni sin-edinec, oziroma nečak, gospod

Franci Gnezda

cand. ing.

po kratkem, mukepolnem trpljenju dne 30. novembra t. l. umrl.
 Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 3. decem-
 bra 1935 ob pol treh popoldne iz splošne bolnišnice na poko-
 pališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 2. decembra 1935.

Globoko žalujoča mati Ana
 in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Maruša od. Medin, Don Josip, Ivo in Niko
 Medin se v svojem kakor tudi v imenu vse rod-
 bine iz Budve in Ljubljane najlepše zahvaljujejo
 za vsa ustmena in pismena sožalja, izražena o
 priliki težke izgube nenadomestljivega soproga,
 oziroma brata, gospoda

Luke Medina

posestnika iz Strigove

+ Veem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo
 žalostno vest, da je naš ljubljeni in dobri oče, gospod

ANTON PUŠ

zasebnik in častni član gasilnega društva,
 odlikovan z zlato medaljo za drž. zasluge

v 84. letu starosti, danes, dne 1. decembra v Št. Vidu pri Stični
 mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabnega nam rajnika bo položeno k večnemu
 počitku dne 3. decembra ob pol 10 dop. v grobnico domačega
 pokopališča v Št. Vidu.

Št. Vid pri Stični, dne 1. decembra 1935.

Zalujoča sinova in hčere ter ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Z bolešjo javljamo tužno vest, da je naša nepozabna sestra,
 teta, svakinja, gospodična

Terezija Bäuerle

hišna posestnica

dne 1. decembra, po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili
 svete vere, v 75. letu starosti, bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 3. decembra
 ob pol 15 iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju.
 Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 4. decembra
 ob 7 zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi.

Maribor, Dunaj, Solnohrad, Graz, dne 2. decembra 1935.

Anton, brat; Tily, svakinja; Anton, nečak;
 Matilda, Elza, nečakinji.

Javljamo tužno vest, da je v Velenju umrl
 naš dolgoletni uradnik, gospod

FRANC KORUN

Svojega bivšega zvestega sodelavca bo ohranil zavod
 v častnem spominu.

Celje, dne 2. decembra 1935.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
 PODRUŽNICA V CELJU.